

Naslov gradiva

CLIL V 1. RAZREDU-ŠPORTNA VZGOJA IN ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: ANDREJ KAVČIČ

CLIL v 1. razredu – športna vzgoja in angleščina

Avtor: **Andrej Kavčič**

Šola, kraj: **OŠ Staneta Žagarja Lipnica**

Didaktični sklop: ***Orientacija v prostoru***

Didaktična enota: ***Igre s padalom***

- ŠVZ
- 1. razred
- 25 min
- Učitelj govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹ 1. razred

Število učenk in učencev: 13 od 16

Učni cilji:

- učenci razvijajo gibalne sposobnosti (razvijanje koordinacije gibanja, hitrosti),
- usvajajo naravne oblike gibanja (tek, plazenje, sklonjena drža pri hoji),
- učenci se znajo orientirati v prostoru in organizirati za znane aktivnosti (igre),
- učenci spoznajo poimenovanja za 4 osnovne barve v angleškem jeziku (*red, yellow, green, blue*),
- razumejo učiteljeva navodila v angleščini in se ustrezno besedno/nebesedno odzivajo.

Učila in učni pripomočki: barvno padalo, barvni kartončki.

Vir: FitClub. (2005). Dobrodošli v prečudoviti svet FitCluba – FitClub seminar I. stopnje. (Študijsko gradivo). Ljubljana.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Igra Touch + barva: Otroke organiziram v krog okoli padala in prikažem igro hitrega odzivanja; čim prej morajo prepoznati in se dotakniti dela padala v angleščini poimenovane barve (npr. »*touch blue*«). Aktivnost traja toliko časa, da so vključeni vsi otroci.

¹ Učenci prvega razreda imajo integrirani pouk v angleščini celo šolsko leto. Integracija letos poteka prvič, in sicer enkrat tedensko po 1 učno uro, pri tem pa se z razredničarko sproti dogovarjava o učni vsebini. Učenci 2. in 3. razreda obiskujejo plačljivo tečajno obliko pouka angleščine.

Osrednji del

Igre Tek okoli in Pod padalom ter Plazenje preko padala: Učence pozovem, da vstanejo in držijo padalo napeto. Otrok, ki sliši ime barve, na kateri se nahaja, se mora čim hitreje odzvati in teči en krog okoli padala ter se vrniti na svoje mesto. Igro ponovimo tolikokrat, da vsak učenec in vsaka barva pride na vrsto vsaj dvakrat.

V nadaljevanju jim predstavim nova pravila igre: otroci, ki so na izbrani barvi dela padala, se morajo čim hitreje splaziti pod padalom in zamenjati mesto s sošolcem na poziciji iste barve na drugi strani padala. Ponovimo tolikokrat, da pridejo vsi na vrsto.

Nato nadaljujemo z igro menjave, le da se učenci tokrat plazijo po kolenih preko plapolajočega padala na tleh in menjajo svoje položaje. Ob koncu aktivnosti s padalom utrdijo tudi sistem zlaganja padala.

V teh aktivnostih so otroci razvijali gibalne sposobnosti, usvajali naravne oblike gibanja in razumeli navodila za delo v angleščini.

Zaključni del

Igra I spy with my little eye: Kot zaključno aktivnost smo se igrali igro *I spy with my little eye and I see something* + barva. Najprej sem otroke ritmično s koraki in štetjem organiziral v krog ter jim podal kratka navodila in ponazoril aktivnost. Predstavil sem jim kartončke z barvami, ki so bili nalepljeni po telovadnici. Otroci so morali pozorno poslušati, se hitro odzvati in steči, se plaziti ali skakati do kartončka imenovane barve ter se ga dotakniti. Obenem so učenci razvijali orientacijo v prostoru, pri čemer so morali paziti na hitrost in ustreznost gibanja ter stalno prilagajanje svojega položaja v prostoru glede na gibanje sošolcev. Iznajdljivi otroci so pri aktivnosti poiskali tudi druge predmete imenovanih barv v prostoru.

Aktivnost Razvrstitev za odhod: Po aktivnosti se otroci v ritmu korakanja razvrstijo v krog, dvojice ali ravno vrsto in odidejo v učilnico. Usvojeno znanje jezikovnih ciljev uporabljamo in nadgrajujemo pri nadaljnjih urah, npr. spoznavanja okolja, slovenskega jezika in matematike.

Refleksija o učni enoti

Ura je bila razgibana, učenci so uspešno usvojili cilje ŠVZ, obenem pa še jezikovne cilje, pri čemer niso imeli večjih težav. Pokazali so potrebno odzivnost, hitrost, organizacijo in tudi postopno razumevanje učitelja ter njegovih navodil.

Učenci so izpolnili vse pričakovane cilje, težav ni bilo zaradi dobre zasnove in izvedbe učne ure z ustrezno mero ter razmerjem jezikovnega vnosa (ustrezna angleška navodila) in demonstracij. Učenci so se pri zadnji aktivnosti zelo dobro znašli ter uporabili tudi druge barve v prostoru in ne samo kartic. Najbolj so uživali, ko se je bilo potrebno hitro odzvati s tekom, plazenjem itn. Nekaj težav so učenci imeli z orientacijo (gibanje v smeri urinega kazalca), takoj ob začetku pa tudi z razumevanjem navodil in prepoznavanjem imen barv v angleščini. Razlog je v tem, da je bila to njihova prva ura pouka integracije, saj smo pričeli integrirati šele pred kratkim, zato so pri določenih aktivnostih potrebovali natančnejšo razlago in prikaz.

Učenci so bili na splošno zelo dejavni, sproščeni in naravnani k aktivnostim. Same aktivnosti so nudile pozitivno in varno ozračje učencem ter jim pomagale pri doseganju obeh ciljev, kar je tudi nekaj pomembnejših lastnosti integrativnega pouka.

Priloge:

Fotografija 1: Igra Touch + barva

Fotografija 2: Igra Valovanje + zamenjava
učencev izbrane barve pod padalom

Fotografija 3: Igra I spy with my little eye ... + iskanje barv v prostoru

Naslov gradiva
CLIL V 3. RAZREDU-SPOZNAVANJE OKOLJA IN
ANGLEŠČINA

CLIL V 3. RAZREDU-SPOZNAVANJE OKOLJA IN
ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: ANDREJA STRGAR

CLIL v 3. razredu – spoznavanje okolja in angleščina

Avtorica: **Andreja Strgar**

Šola, kraj: **OŠ Otočec**

Didaktični sklop: **Kje živimo**

Didaktična enota: **Okrog sveta**

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:² 3. razred

Število učenk in učencev: 13

Učni cilji: Učenci:

- spoznavajo, da smo ljudje, države in celine med seboj povezani in soodvisni;
- spoznavajo, da mnogih stvari, ki jih imamo, nismo naredili ali pridelali v domačem okolju niti v Sloveniji;
- poižvedujejo, od kod prihaja hrana, poiščejo hrano, ki ni iz domačega okolja, poiščejo države na zemljevidu;
- prepoznavajo in poimenujejo celine in prevozna sredstva v tujem jeziku (*car, truck, train, ship, plane, Africa, Asia, Europe, America*);
- razvijajo jezikovne sposobnosti za razumevanje govornih besedil v tujem jeziku.

Učila in učni pripomočki: Živila iz različnih držav in celin sveta (z deklaracijo o izvoru, poreklu), npr. česen, kava, čokolada, suho tropsko sadje, konzervirana koruza, sveže sadje – melona, banane, hruške, ki imajo nalepko o poreklu; pregleden zemljevid sveta; računalnik in projektor; del. lista: a) nema karta sveta in b) prevozna sredstva; slike prevoznih sredstev (ladja, tovornjak, vlak, letalo).

Vir: <http://cloford.com/resources/maps> (01.06.2010)

Potek didaktične enote

Uvodni del

Pogovor o hrani: Učence sem v angleščini vprašala, kaj so jedli za zajtrk in kje so dobili, kar so jedli. Ali so se kdaj spraševali, od kod prihaja hrana, ki jo uživajo?

Osrednji del

Delo s konkretnim materialom – hrana: Učence sem povabila v krog. Pokazala sem jim vrečo, v kateri sem prinesla različne izdelke. Podala sem navodila. Vsak si je izbral en

² Učence 3. razreda poučujem angleščino v okviru ugodnjega poučevanja angleščine, ki ga financira Mestna občina Novo mesto. Pouk poteka dvakrat tedensko po 45 minut. Pri poučevanju uporabljamo učbeniški komplet Happy Street 1 izmenično z integriranim poukom.

izdelek, nato so na njem poiskali podatek, od kod prihaja. Pri tem so morali biti pozorni na naslednje zapise, ki sem jih zapisala na tablo: *made in ...*, *produced in ...*, *proizvedeno v ...*, *produccion ...*, *izdelano v ...*, *podrijetlo ...*, *poreklo ...*

Izžrebane izdelke so si ogledali in poiskali potreben podatek, pri tem sem nekaterim pomagala. Nato so poročali imena različnih držav, ta pa sem zapisala na tablo.

Razgovor: Vodila sem razgovor, od kod vse prihajajo izdelki in zakaj je tako. Vprašala sem jih tudi, kako izdelki in ljudje potujejo po svetu. Ob slikah so sami ali z mojo pomočjo poimenovali prevozna sredstva v angleščini.

Delo z zemljevidom: Pri tabli so si učenci ogledali zemljevid sveta in skupaj smo poimenovali posamezne celine. Nato sem s pomočjo projekcije prikazala osnovni zemljevid sveta (le obrise in imena celin v angleščini). Poimenovala sem celine in jih poklicala, da so le-te ponovili. Vprašala sem jih, na kateri celini leži Slovenija in natančno pokazala Evropo.

Spomnila sem jih na seznam držav, ki so zapisane na tabli. Za vsako sem jim povedala, na kateri celini se nahaja, nato so posamezniki ali v parih celino in državo poiskali na projiciranem ali konkretnem zemljevidu. Spletna stran omogoča prikaz zemljevida sveta in posamezne celine, kar prispeva k boljši preglednosti. Vsakokrat so primerjali razdalje od Slovenije do države porekla izdelka.

Zaključni del

Vaja na delovnem listu: Razdelila sem jim nemo karto sveta in podala navodila. V karto so s pomočjo zemljevida na tabli vpisali imena celin. Na drugem delovnem listu so prepisali imena štirih prevoznih sredstev.

Refleksija o učni enoti

Izvedena ura je potekala zelo dinamično in dvosmerno. Učenci so se dobro odzivali in aktivno sodelovali. Temo so uvodoma že spoznali z razredno učiteljico pri spoznavanju okolja, zato jim ni bila tuja. Nekoliko težav je nastalo pri iskanju držav porekla na izdelkih. Kljub zapisu poimenovanj v različnih jezikih je na embalažah z veliko besedila težko odkriti dejansko poreklo. Temu bi pri naslednji izvedbi ure namenila več časa ali pa bi ta del izvedla ponovno v naslednji zaporedni uri z isto skupino.

Nekaj težav je povzročala tudi tehnika, saj so bili projicirani zemljevidi nejasni. Zagotovo bi bilo za učence lažje in bolj smotrno delo s konkretnim in nazornim zemljevidom sveta. Ta pa bi moral biti jasen in z malo podatki. Izkušnja razredne učiteljice je bila namreč ta, da preveč podatkov (preveč podroben zemljevid) odvrača pozornost učencev od zelenih ciljev.

Pri izvedeni učni uri bi prihodnjič dodala tudi diferenciacijo. V uvodu bi se učenci o zajtrku pogovarjali v parih. Ob delu s konkretnim materialom bi učence razdelila v (po zmožnostih) heterogene pare ali trojice. Razdelila bi jim izdelke. Drug drugemu bi pomagali poiskati poreklo. Skupaj bi odkrivali in zapisovali na tablo tabelo držav in kontinentov. Nato bi v skupinah oz. parih dobili zemljevide in skupaj poiskali državo. Na ustrezni velikosti zemljevida bi lahko k državi narisali, nalepili tudi sličico izdelka, ki od tam prihaja. Spremljala bi delo in med obhodom po potrebi pomagala.

Splošen vtis izvedene ure je pozitiven in jo bom v prihodnje z nekaj prilagoditvami ponovila ter nadgradila z medkulturnim in medjezikovnim uzaveščanjem.

CLIL v 3. razredu – spoznavanje okolja in angleščina

Avtorica: **Andreja Strgar**

Šola, kraj: **OŠ Otočec**

Didaktični sklop: **Pogledam naokrog**

Didaktična enota: **Življenje v različnih oblikah naselij**

- SPO
- 3. razred
- 45 min
- Ponavljanje/utrjevanje snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:³ 3. razred

Število učenk in učencev: 13

Učni cilji: Učenci:

- opišejo značilnosti vasi in mesta ter razlike med njima;
- spoznavajo življenje na kmetiji;
- poimenujejo različne tipe naselij v tujem jeziku;
- sodelujejo v razgovoru;
- prepoznajo in poimenujejo določene pojme v angleščini (*town, country, cheese, milk, apple tree, cow, mouse, bus*).

Učila in učni pripomočki: Slike podeželja in mesta, magnetki, slike obeh mišk, knjiga *Town mouse and country mouse*, listki s slikami predmetov iz besedila (sir, mleko, krava, drevo, jabolko, miš), del. list *Town mouse and country mouse*.

Vir: Wong, Arlene. (2002). *The town mouse and the country mouse*. New York: Penguin.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Opazovanje in pogovor ob sliki: Na tablo sem pritrdila sliki podeželja in mesta. Učence sem povabila k tabli, v angleščini vodila razgovor o posamezni sliki in nato o razlikah med obema. Če učenci niso razumeli mojega vprašanja, sem si pomagala s slikama in z mimiko. Pozornost sem usmerjala tudi v podrobnosti na slikah (na podeželju: drevesa, hiše, njiva, travnik, trava, pridelki, živali ...; v mestu: blok, pošta, banka, park, ceste, križišče, bazen

³ Učence 3. razreda poučujem angleščino v okviru ugodnjega poučevanja angleščine, ki ga financira Mestna občina Novo mesto. Pouk poteka dvakrat tedensko po 45 minut. Pri poučevanju uporabljamo učbeniški komplet *Happy Street 1* izmenično z integriranim poukom.

...), zato sem od učencev izvabila angleška poimenovanja, ki jih že poznajo, in jim posredovala nova.

Osrednji del

Motivacija: Pokazala sem sliki dveh mišk, poljske in mestne. Vprašala sem o razlikah med obema. Vprašala sem, kje na tabli bi lahko postavila eno in kje drugo. Nato sem ju poimenovala in postavila na tablo k ustrezni sliki. Nad oboje sem zapisala naslov zgodbe, ki jo bom prebrala. Pokazala sem naslovnico in vprašala, če jo morda kdo že pozna.

Branje zgodbe: Zgodbo sem ob slikah prebrala.

Razgovor: Po branju sem ob slikah v angleščini vodila razgovor, pri čemer sem spraševala o predmetih na slikah in o vsebini slike. Razgovor sem zaključila z vprašanjem, kaj so izvedeli o življenju v mestu in na vasi.

Poimenovanje in razvrščanje: Po razgovoru sem pripravila lističe s sličicami izbranih predmetov iz zgodbe. Skupaj smo jih poimenovali. Nato so izžrebali sličico. Vsak jo je skušal poimenovati, jo pokazal drugim in jo nato umestil ter pritrdil k ustrezni sliki na tabli (k mestu ali vasi).

Zaključni del

Učenci so se vrnili na svoje sedeže. Razdelila sem jim delovne liste in podala navodila za reševanje. Prepisali so naslov knjige in ime ene ter druge miške nad okence, v katerega so vsako od mišk narisali. V zadnji nalogi so povezali sličico z ustrezno besedo v angleščini. V nalogi so bile vključene sličice, ki so jih v prejšnji dejavnosti prepoznavali in umeščali na tabli.

Refleksija o učni enoti

Učna ura je bila snemana za potrebe projekta, vendar učence to ni motilo. Uvodoma sem potrebovala nekaj minut za umirjanje, ker so prišli s kosila, nato pa je ura stekla. Učence sta pritegnili sliki pokrajine in mesta, ki sem ju pripela na tablo. Od tam naprej so aktivno sodelovali tako v razgovoru kot pri ostalih dejavnostih. Presenetila sta me njihovo razumevanje in odzivnost.

Večji del ure niso imeli nobenih težav. Pojavile so se le pri pisanju. Večina učencev je težko prepisala naslov knjige s table, zato sem jim pri tem pomagala. Nekoliko lažje jim je bilo potem z lista prepisati ime posamezne miške k sličici, ki so jo narisali.

Učence seznanjam z zapisom besed, vendar od njih ne pričakujem, da ga bodo usvojili. Želim le dati možnost tistim, ki to želijo poskusiti.

Naslov gradiva
CLIL V 3. RAZREDU _ MATEMATIKA IN NEMŠČINA

Avtor gradiva: ANITA GOLAVŠEK

CLIL v 3. razredu – matematika in nemščina

Avtorica: **Anita Golavšek**

Šola, kraj: **OŠ Rače, Rače**

Didaktični sklop: **Aritmetika in algebra**

Didaktična enota: **Delimo**

- MAT
- 2. razred
- 30 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁴ 3. razred

Število učenk in učencev: 8

Učni cilji:

- Učenci na konkretni ravni delijo predmete v skupine z enakim številom predmetov v vsaki in ugotovijo, koliko je teh skupin.
- Učenci delitev v skupine zapišejo z znakom deljeno (:) in račun deljenja.
- Učenci spoznajo besedišče na temo zabava (iz naloge z besedilom: *die Party, die Einladung, Birnen, Körbe, Schokoladenkugeln, Papierteller, Säfte, Tische, Bächer, Papierblumen, Vasen*).
- Učenci utrjujejo števila do 100.

Učila in učni pripomočki: napisano vabilo, realije (30 hrušk, 63 čokoladnih kroglic, 8 sokov, 40 plastičnih lončkov, 15 papirnatih cvetlic), kartončki s števili, znaki za deljenje (:) in znaki »je enako« (=), delovni zvezek.

Vir: Mulec, I. et al. (2009). Dva krat tri, znamo vsi matematika za 3. razred osnovne šole. Ljubljana: Modrijan.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Vabilo na zabavo: Učenci preberejo vabilo na zabavo za starše. Predstavimo besedišče oz. stvari, ki jih bomo pripravili za starše.

Osrednji del

Predpriprava: Že pred uro z razredno učiteljico na posamezne mize razdeliva realije – na prvo mizo 15 papirnatih cvetlic, na drugo mizo 63 čokoladnih kroglic, na tretjo mizo 8 sokov, na četrto mizo 40 plastičnih lončkov in na peto mizo 30 hrušk.

Priprava rož: Najprej gremo k prvi mizi in izberem enega učenca, ki bo razdelil 15 rož v skupine po 3 cvetlice. Skupaj ugotovimo, koliko vaz bomo potrebovali. Učiteljica prinese 5 vaz in učenci rože razporedijo v vase. Nato nastavimo račun s pomočjo kartončkov (npr. $15 : 3 = 5$ – *Fünfzehn durch drei ist fünf*). Postopek ponovimo še s hruškami, čokoladnimi kroglicami, sokovi in kozarci.

⁴ Štirje učenci iz tega razreda obiskujejo tečajno obliko pouka nemškega jezika tretje leto po dve uri na teden. Pri integriranem pouku so vsi učenci tokrat sodelovali prvič.

Priprava čokoladnih kroglic: Učenec razdeli 63 čokoladnih kroglic v skupine po 7 kroglic. Skupaj ugotovimo, koliko papirnatih krožnikov bomo potrebovali. Nato nastavimo račun s pomočjo kartončkov.

Priprava sokov: Učenec razdeli 8 sokov v skupine po 2 soka. Skupaj ugotovimo, na koliko miz bomo dali sokove, če na vsako mizo prideta 2 soka. Nato nastavimo račun s pomočjo kartončkov.

Priprava plastičnih lončkov: Učenec razdeli plastične lončke v skupine po 10 lončkov. Skupaj ugotovimo, na koliko miz bomo dali lončke, če na vsako mizo pride 10 lončkov. Nato nastavimo račun s pomočjo kartončkov.

Priprava hrušk: Učenec razdeli 30 hrušk v skupine po 6 hrušk. Skupaj ugotovimo, koliko košar potrebujemo, če je v vsaki košari 6 hrušk. Nato nastavimo račun s pomočjo kartončkov.

Vsakič izberemo drugega učenca.

Zaključni del

Reševanje delovnega zvezka: Otroci v delovnem zvezku na strani 44 rešijo nalogo 10. Gre za isto nalogo, kot smo jo delali pri mizah. Učenci morajo še enkrat k posameznemu besedilu samostojno zapisati ustrezne račune in odgovore.

Refleksija o učni enoti

Učenci so bili zelo motivirani za delo. Na začetku ure se učenci, ki niso obiskovali tečaja nemščine, niso vključevali v delo, kar pa se je hitro spremenilo, saj so se kmalu navadili na tuji jezik in nov način komunikacije, pridobili so samozavest in v nadaljnjem delovnem procesu enakovredno sodelovali. Učenci so uspešno delili predmete v skupine z enakim številom. Delo jim je bilo všeč, saj so tako imeli možnost učenja z vsemi čutili in so bili ves čas aktivni.

Naslov gradiva

CLIL V 1. RAZREDU – MATEMATIKA IN ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: Barbara Šolar Jerič

CLIL v 1. razredu – matematika in angleščina

Avtorica gradiva: **Barbara Šolar Jerič**

Šola, kraj: **OŠ Škofja Loka – Mesto, Škofja Loka**

Didaktični sklop: **Aritmetika in algebra: Naravna števila in število 0**

Didaktična enota: **Utrjevanje števil od 1 do 6**

- MAT
- 1. razred
- 30 min
- Ponavljanje/utrjevanje snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁵ 1. razred

Število učenk in učencev: 23

Učni cilji:

- utrjujejo predstavo števil od 1 do 6,
- štejejo do 6,
- utrjujejo zapis števil od 1 do 6.
- razumejo poimenovanja za številke od 1 do 6,
- štejejo do 6 v angleščini.

Učila in učni pripomočki: številke iz pene, kocka, kartončki s številkami, slikovne aplikacije, pesem, učni listi.

Vir: Cotič, M. et al. (2000): Igraje in zares v svet matematičnih čudes. Delovni učbenik za matematiko v 1. razredu. 2. zvezek. Ljubljana: DZS. Stran 18.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Prikazovanje števil s pomočjo teles: Učence sem povabila v krog. V vrečki presenečenja sem imela številke od 1 do 6. Najprej je nekaj učencev pokukalo vanjo, nato kar vsi po vrsti. Ugotovili so, da so notri številke. Najprej sem izvlekla številko 1 in jo glasno

⁵ Učenci prvega razreda so se s takšnim načinom poučevanja srečali prvič. Sama poučujem angleščino v obliki interesne dejavnosti, ker pa sem v letošnjem šolskem letu na porodniškem dopustu, učenci te možnosti nimajo. Imajo pa možnost obiskovanja plačljive tečajne oblike pouka angleščine, a se je udeležuje malo učencev (manj kot deset odstotkov).

poimenovala, učenci pa so ponovili za mano. Nato sem izvlekla številko 2 in na enak način smo poimenovali še ostale številke do 6. Sledilo je prikazovanje števil s pomočjo telesa. Posamezni učenci so samostojno, v parih ali v skupinah prikazali posamezne številke. Drugi učenci pa so ugibali, katero številko prikazujejo.

Osrednji del

Prikazovanje števil z gibi in štetje: Učencem sem pokazala igralno kocko s pikami od 1 do 6. Učenci so številke prikazali s prsti. Številke smo še zaploskali in zraven glasno šteli. Nato sem nekajkrat vrgla kocko. Posamezni učenci so izmed števil iz pene izbrali ustrezno številko. Skupaj smo številko prikazali še z gibi (počepi, poskoki, vrtenje) in zraven glasno šteli.

Učenci so se usedli v klopi. Vsak učenec je dobil kartončke s številkami od 1 do 6. Najprej sem nekajkrat vrgla kocko. Učenci so samostojno prešteli število pik in dvignili ustrezno številko. Nato sem kazala sličice. Učenci so samostojno prešteli število predmetov in dvignili ustrezno številko. Pri številkah 5 in 6 smo skupaj glasno šteli.

Pesem: One little, two little, three little Indians: Predvajala sem pesmico One little, two little, three little Indians. Najprej smo jo skupaj nekajkrat zapeli, potem pa smo skupaj izšteli – najprej deset indijanskih deklic, nato deset indijanskih dečkov in nato deset indijanskih otrok (mešano deklice in dečke).

Zaključni del

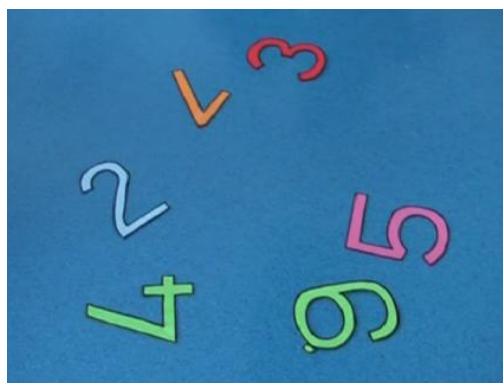
Zapis števil: Učenci so ponovili zapis števil po zraku, po klopi ter po hrbtu sošolca ali sošolke. Sledilo je reševanje učnega lista. Pomagala sem posameznim učencem, ki so potrebovali pomoč. Učenci so oddali učni list v pregled. Povratno informacijo o pravilnosti rešenega učnega lista so dobili po končani učni uri.

Refleksija o učni enoti

Pred izvedbo ure sem z učenci spregovorila nekaj besed v slovenščini. Najprej sem se jim predstavila, nato pa sem jim povedala, da bo ta ura nekaj posebnega, ker bom govorila le v angleščini in da od njih želim, da mi odgovarjajo v slovenščini, če pa kdo že zna, pa seveda tudi v angleščini. Nato sem vzela svojo čarobno paličico in se začarala, da sem lahko govorila le v angleščini.

V učni uri smo ponovili številke, utrjevali zapis števil od 1 do 6 ter šteli do 6. Odziv učencev me je presenetil, saj so dobro sodelovali in večinoma razumeli, kaj želim, tako da sem zastavljene cilje dosegla. Nekajkrat je vmes posegla učiteljica in jim razložila še v slovenščini. Ker je bila to prva ura integracije, je učiteljica morala to storiti, saj učenci nekaterih izrazov niso razumeli. Prepričana pa sem, da bi bilo njenega 'vmešavanja' v naslednjih urah vedno manj, saj bi učenci kar nekaj izrazov že usvojili (usedimo se, vstanimo, naredimo krog ...). Na koncu ure sem se odčarala in učence v slovenščini vprašala, ali jim je bilo všeč. Bili so navdušeni.

Priloge: fotografije

Naslov gradiva
CLIL V 1. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN
ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: JUSTINA ZUPANČIČ

CLIL v 1. razredu – spoznavanje okolja in angleščina

Avtorica: **Justina Zupančič**

Šola, kraj: **OŠ Veliki Gaber, Veliki Gaber**

Didaktični sklop: **Jaz in zdravje**

Didaktična enota: **Zdrava prehrana – sadje**

- *SPO*
- *1. razred*
- *45 min*
- *Osvajanje nove snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁶ 1. razred

Število učenk in učencev: 13

Učni cilji:

- učenci spoznavaajo, da je hrana potrebna za rast, razvoj in delovanje,
- prepoznajo in poimenujejo sadeže,
- izberejo in znajo v tujem jeziku imenovati najljubši sadež,
- razvrstijo sadeže po barvah in okusu, berejo histogram,
- razvijajo pozitiven odnos do jezikovne kulturne različnosti.

Učila in učni pripomočki: košara z živili: mleko, mlečni izdelki, mesni izdelki, izdelki iz žita, olje, maslo, čips, čokolada, zelenjava, predelano sadje, plakat – prehranska piramida, sadje: sveže ali posušeno, ki je na voljo v tem letnem času oz. se lahko kupi v trgovini, skodelice, plakat za histogram, kartončki s fotografijami sadežev, plakat in kartončki z besedami za okuse, učni list – domača naloga.

Vir: Kolar, M. et al. (2009): *Učni načrt*. Spoznavanje okolja: osnovna šola. Ljubljana: MŠŠ/ZRSS.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Zakaj jemo? Učence povabim v krog, odkrijem košaro, v kateri so različna živila, s katerimi se ljudje prehranjujemo. Učence vzpodbudim, da povedo, zakaj jemo; pri tem

⁶ Učenci prvega razreda imajo integrirani pouk v angleščini enkrat mesečno. En učenec pa obiskuje plačljivo tečajno obliko pouka angleščine. Pouk angleščine imajo le v tretjem razredu po eno uro tedensko.

pomagam z izjavami in oni se strinjajo ali jih zanikajo. Poimenujemo živila, nakažem razvrščanje v zdrava živila in nezdrava živila, nato učenci nadaljujejo z razvrščanjem živil iz košare v dve skupini ob košari.

Prehranjevalna piramida: Predstavim prehranjevalno piramido. Na tablo pritrdim nepopolno prehranjevalno piramido in učence pozovem, da z opazovanjem prehranjevalne piramide na učnem listu povedo, katere vrste hrane moramo veliko pojesti in katere ne. Pokažem reklamne revije in podam navodilo, da bodo v PB z izrezovanjem sličic dopolnili veliko prehranjevalno piramido na tabli.

Osrednji del

Sadje je zdravo: V posodicah pripravim čim več različnega sadja in učence povabim k razstavljenemu sadju. Postavijo se v krog in skupaj poimenujemo sadje. Povem, da je sadje še posebno pomembno živilo, saj pomaga, da ostanemo zdravi.

Histogram o priljubljenosti sadja v razredu: Ob posodicah s sadjem so tudi sličice sadežev. Učence pozovem, da izberejo sličico ob sadju, ki ga najraje jedo. Sličico prilepijo v histogram na tabli. Učenci berejo histogram. Štejejo, koliko učencev je izbralo posamezno sadje; ugotovijo, katero sadje jedo najrajši, katero sadje je najmanj priljubljeno v razredu, katero sadje sploh ni bilo izbrano itd.

V plakat narišem sadje v spodnjo vrstico, ker se učenci sicer motijo ob branju histograma.

Zaključni del

Sadje in barve ter okusi: Učence usmerim nazaj k razstavljenemu sadju in tokrat opazujemo in govorimo o tem, kakšne barve so sadeži.

Učence pozovem, da razvrstijo sadeže po barvi na krožnike in poimenujejo skupine sadežev po barvah.

Učencem ponudim še narezano sadje, da ga poskusijo in povedo, kakšnega okusa je. Za vsak okus – sladko, kislo, grenko – demonstriram tako, da poskusim tri različne sadeže in povem, kakšnega okusa je posamezno sadje. Sličice sadežev pritrdim pod zapisane besede za okus na tablo, nato nadaljujejo še učenci. Učenci, ki so poskusili izbrani sadež, se odločijo, kakšen okus so čutili, in sličico tega sadeža pritrdijo pod besedo za tisti okus (limona, banana, kivi, grenivka, grozdje, lešniki ...).

Domača naloga: Učenci dobijo navodilo, da poiščejo embalažo živil, v katerih je tudi sadje, in jo prinesejo v šolo.

Vodim evalvacijo dela. Učence usmerim v razmišljanje, kaj so danes delali in kaj so si zapomnili. Vodim jih z vprašanji in jim pomagam z nakazovanjem ob tabelskih slikah (plakatih). Vzpodbudim jih, da povedo, kaj jim je bilo delu zanimivo.

Refleksija o učni enoti

Učenci so se hitro vključili v dejavnosti, vsi so bili aktivni. Načrtovane dejavnosti so bile primerne za doseganje ciljev pri spoznavanju okolja. Pridobivanje ciljev je bilo zelo medpredmetno povezano, in sicer z znanjem iz matematike: prikazovanje s stolpci in branje histograma, štetje ter poznavanje barv. Delo je potekalo s konkretnim in slikovnim materialom, učenci so vključevali čutila.

Posebno pozornost sva posvetili nazornosti, postopnosti in jasnim kratkim navodilom.

Učenci so ob preverjanju poznali poimenovanje in barve sadežev, razvrščali so jih po barvi in okusu ter ugotovili, zakaj je potrebno jesti različna živila. Učenci so sledili navodilom v tujem jeziku in nakazovanju dejavnosti. Pri jezikovnem sodelovanju jih jezik ni oviral, z veseljem so pokazali tudi že pridobljeno znanje tujega jezika (štetje, barve).

Naslov gradiva

- **CLIL V 2.RAZREDU - matematika in angleščina**
- **CLIL V 1.RAZREDU – športna vzgoja in angleščina**

Avtor gradiva: KLAVDIJA BERDEN

CLIL v 2. razredu – matematika in angleščina

Avtorica gradiva: **Klaudija Berden**

Šola, kraj: **OŠ II Murska Sobota, Podružnica Krog**

Didaktični sklop: ***Računske operacije – računanje z deseticami***

Didaktična enota: ***Seštevanje desetic in desetiških enot v množici naravnih števil***

- MAT
- 2 razred
- 45 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁷ 2. razred

Število učenk in učencev: 13 učencev

Učni cilji:

- učenci prepoznajo in zapišejo desetice ter desetiške enote, u
- eštevajo desetice, s
- eštevajo desetiške enote, s
- ešijo nalogo v delovnem zvezku, r
- repoznajo in poimenujejo števila do 20 v angleščini, p
- azumejo osnovna navodila za izvajanje gibalnih vaj v angleščini. r

Učila in učni pripomočki: aplikacija »bibe« z deseticami, aplikacija »bibe« z desetiškimi enotami, prosojnica z nalogo iz delovnega zvezka, bonboni, škatla (darilo), prozorne vrečke, vrvica, pisala ter ostale potrebščine.

Vir: Petrič, M. (2009): *Do sto zanimivo bo : matematika za 2. razred osnovne šole. Zbirka vaj.* Ljubljana: Modrijan. Str. 30.

⁷ V 2. razredu izvajamo tečajno obliko, in sicer je 10 učencev drugo leto vključenih v tečaj angleškega jezika, ki poteka dvakrat tedensko po 30 minut, v poznih popoldanskih urah.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Razgibavanje: Po uvodnem pozdravu učenci poslušajo navodila za razgibavanje ter se ustrezno odzivajo. (*Good morning, how are you today? Did you sleep well?*)

Učence pozovem, da vstanejo in naredijo 10 poskokov. (*Stand up and jump ten times, please.*) Nadalje naredijo še 10 počepov, 10-krat plosknejo z rokami ter se še 10-krat zavrtijo.

Škatla presenečenja: Učence poprosim, da dvignejo stole in jih prinesejo k pripravljeni mizi spredaj. Nato se posedejo okrog mize. Na mizo postavim veliko škatlo, ki je videti kot darilo. Učenci si škatlo med seboj podajajo in ugibajo, kaj se nahaja v škatli. Podajajo različna mnenja. Počasi odprem škatlo in v njej najdemo še eno škatlo. Tudi to odpremo. V tej škatli so bonboni.

Osrednji del

Bonbone damo na mizo. Preštejemo deset bonbonov. (*Let's count to ten. Here we have got ten candies.*) Vzamem rdeč trak in nadaljujem. (*This is a red ribbon. I will make a set of these ten candies.*) Uokvirim jih z vrvico in poudarim, da je to množica desetih bonbonov. (*So, here we have got one set of ten candies.*) S table vzamem krogec (krogec bibe) s številko 10 in zaradi lažje predstave, predvsem pri večjih desetiških zapisih, krogec z desetiškim zapisom 1 D. Naredimo še eno množico po deset bonbonov in postopek ponovimo. Dve množici po deset bonbonov spojimo (trakove odvezamem) in iz dveh naredimo eno veliko množico. Bonbone preštejemo. (*Here is one set of ten candies and here is another one. Now, we will put these two sets together and form a big one. Let's count the candies. How many candies have we got in this set now? Twenty, that's right. Well done.*) Ko preštejemo, zraven množice položim aplikacijo z zapisom 20 in povem, da je to enako zapisu 2 D. To ponazorimo tudi s prsti na rokah.

Sproti nastaja tabelska slika.

Učenci prejmejo majhne vrečke. V vsako vrečko dajo 10 bonbonov, ki predstavljajo množice. Množice preštevamo in seštevamo.

Utrjevanje: Učenci odprejo delovne zvezke in rešujejo 1. nalogo, kjer seštevajo desetice in desetiške zapise do sto. Na tablo projiciram nalogo iz delovnega zvezka. Prva dva primera naredimo skupaj, nato pa individualno. Hodim po razredu in pomagam posameznim učencem. Učenci preverjajo račune.

Zaključni del

Koliko bonbonov je v posameznih vrečkah

Na tla položim krogece »bibe« z deseticami. Učenci s pomočjo množic v plastičnih vrečkah iščejo, seštevajo desetice in iščejo rezultate. (e.g. *Two bags plus two bags equals ... How many candies?*) Ko izračunajo, se postavijo na pravilen rezultat.

Na koncu se poslovimo in učenci prejmejo bonbone.

Refleksija o učni enoti

Z uvodno motivacijo mi je zelo uspelo motivirati učence, saj so željno pričakovali nadaljnje aktivnosti. Ves čas so bili aktivni. Pri načrtovanju ure sem imela določene pomisleke, predvsem glede številskih predstav v tujem jeziku, vendar smo z nazornimi primeri in aplikacijami cilje uspešno dosegli. Veliko je bilo povezovanja in sodelovanja z razredno učiteljico, ki mi je stala ob strani in pomagala pri načrtovanju.

CLIL v 1. razredu – športna vzgoja in angleščina

Avtorica: **Klaudija Berden**

Šola, kraj: **OŠ II Murska Sobota, Murska Sobota**

Didaktični sklop: ***Gimnastična abeceda***

Didaktična enota: ***Poligon***

- ŠVZ
- 1. razred
- 30 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁸ 1. razred

Število učenk in učencev: 17

Učni cilji:

- učenci se ob spremljanju navodil za ogrevanje glave, rok in spodnjega dela telesa ogrejejo;
- razvijajo osnovne motorične sposobnosti: – hitrost,
- odzivna in repetativna moč;
- prepoznajo in razumejo poimenovanja za dele telesa ter navodila za delo.

Učila in učni pripomočki: plišasti igrači mačka in miš, klop, nizka greda, blazine, obroči, dva okvirja švedske skrinje, radio, CD (W. A. Mozart).

Vir: Lorenci, B. (2009): Učni načrt. Športna vzgoja: osnovna šola. Ljubljana: MŠŠ/ZRSS.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Rajalna igra: Uvodoma učence pozovem k igranju rajalne igrice *Mačka in miš*. (Prejšnji teden so rajali in se razgibavali ob rajalnih igricah.).

Podam osnovna navodila za igro v angleščini, s pomočjo plišastih živali ponazorim vlogo mačke in miši. (*Let's play a game. The game is called A cat and a mouse.*) Pokažem plišasti živali. (*The cat chases the mouse around the circle. We can let them both inside the circle by lifting our hands. When the cat catches the mouse, then we will find another two pupils to continue the game.*)

⁸ V 1. razredu izvajamo tečajno obliko, in sicer enkrat tedensko po trideset minut. Vključenih je 10 učencev.

Osrednji del

Gimnastične vaje: Učencem dajem sprotna navodila za izvajanje posameznih gimnastičnih vaj. Ob dajanju navodil posamezne vaje hkrati demonstriram. (*Lean your head to the right. Lean your head to the left.*)

- nagibanje glave levo/desno
- kroženje z glavo
- kroženje s celimi rokami pred telesom
- kroženje z rokami v komolcih z dvignjenimi rokami
- kroženje z rokami v zapestju
- odkloni celega telesa levo/desno z rokami na bokih
- kroženje z boki
- sedenje po turško, roke so sklenjene zadaj na vratu, trup obračamo levo/desno
- dvigovanje stegnjenih nog
- ležimo na hrbtu, dvignemo noge in jih v zraku dajemo narazen/skupaj
- sonožni poskoki
- tek na mestu

Po končanih vajah (po ogrevanju) se učenci postavijo v vrsto (pred poligon) in spremljajo nadaljnja navodila. (*You were great. Let's make a line.*)

Ob izvajanju posameznih vaj poligona, glasno poudarjam navodila za izvajanje le-teh.

Poligon: Podam osnovna navodila za izvajanje poligona v angleščini po postajah ter jih demonstriram. Primer za prvo postajo. (*Here is a bench. Hold the bench with your arms and jump over it. You have to repeat this several times.*) Učenci začno izvajati vaje na poligonu, ob tem jih spremljam. Stojim ob strani ter jim nudim podporo in pomoč.

Na posameznih postajah učenci:

1. postaja: Preskakujejo klop.
2. postaja: S skrčenimi ali z iztegnjenimi rokami pred sabo se kotalijo po blazinah.
3. postaja: Sonožno poskakujejo iz enega obroča v drugega.
4. postaja: Plezajo skozi ovire.
5. postaja: Hodijo po nizki gredi z odročenimi rokami.

Zaključni del

Učenci se umirjajo in sproščajo ob umirjeni glasbi.

Refleksija o učni enoti

Po temeljitnem razmisleku sem se zavestno odločila za izvajanje CLIL-a pri športni vzgoji, kajti ta predmet mi je že od samega začetka predstavljal zelo velik izziv, saj si nikakor nisem mogla predstavljati, kako izpeljati uro, začevši z orientacijo v tako velikem prostoru izven razreda. Učence pred to uro skoraj nisem poznala, saj sem se z desetimi učenci do izvajanje te ure srečala le dvakrat pri tečajni obliki. Učenci so se v uvodno igro zelo vživeli in takrat me je postalo malce strah, kako jih umiriti, vendar smo se brez večjih težav postavili v krog in pričeli z ogrevalnimi vajami. Ogrevalne vaje in tudi vaje na poligonu so uspele in učenci so jih z veseljem izvajali, pogosto celo niso hoteli končati.

Naslov gradiva
CLIL V 3. RAZREDU_MATEMATIKA IN ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: MAJA ŠIRCA

CLIL v 3. razredu – matematika in angleščina

Avtorica: **Maja Širca**

Šola, kraj: **OŠ Antona Ukmarja Koper**

Didaktični sklop: **Obdelava podatkov**

Didaktična enota: **Kombinatorične situacije**

- *MAT*
- *3. razred*
- *45 min*
- *osvajanje nove snovi*
- *učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:⁹ 3. razred

Število učenk in učencev: 20

Učni cilji:

- učenci utrjujejo znanje in rešujejo naloge,
- poiščejo in preštejejo vse možne kombinacije in jih prikažejo v diagramih (Carrollov in tabela) ter kombinacije zapišejo z računom množenja.
- učenci poimenujejo barve (white, blue, red, yellow, green),
- razvijajo občutek za ritem, rimo in melodijo jezika.
- učenci se navajajo na sodelovanje v večji skupini, strpnost v pogovoru.

Učila in učni pripomočki: slikovne aplikacije vagončkov in lokomotiv – samostojno pripravljen didaktični pripomoček, delovni zvezek, interaktivna tabla.

Vir: Cotič, M. et al. (2009): Svet matematičnih čudes 3. 2. del. Samostojni delovni zvezek za matematiko v 3. razredu. Ljubljana: DZS. Str. 20.

⁹ Učenci tretjega razreda imajo integrirani pouk tujega jezika angleščine celo šolsko leto, in sicer dve učni uri tedensko v treh srečanjih: dvakrat po 20 minut in enkrat 45 min. Pouk je organiziran kot fakultativni pouk, vendar so vanj vključeni vsi učenci. Vsebinsko so cilji pouka usklajeni s predpisanim učnim načrtom vseh učnih predmetov v tretjem razredu.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Učenci so uvodno uro kombinatorike imeli predhodno uro, zato je cilj te enote usmerjen predvsem v utrjevanje znanja in reševanje nalog. Med cilje matematičnih vsebin se vpletajo tudi jezikovni cilji.

Uvodni – motivacijski element: izštevanka: V začetku z učenci stopim v velik krog, prisluhnejo izštevanki in ponovijo v danem ritmu za menoj. Izrekajo v odmevu po posameznih verzih. Poslužujem se preprostih in enoznačnih navodil: »*Let's form a circle, listen and repeat.*«

Hey, Mr. Kane? Can you see the train?

Yes, I can see it, too. It is yellow and blue./green and blue/white and blue.

Hey, Mr. Kane? Can you see the plane?

No, I see the train instead. It is yellow and red./green and red/white and red.

Izštevanko animiram z gibi in različnim tonom glasu, ker gre za igro: vprašanje – odgovor. Učenci s tem zaznavajo ritem in poudarke v vprašalni in trdilni povedi. Učiteljica razredničarka sodeluje pri igri in prevzema vlogo učenke.

Vsebina izštevanka je povezana s kombinacijami vlakovnih sestavov, kjer kombiniramo eno lokomotivo rdeče in eno modre barve z vagoni treh različnih barv. Vseh možnih kombinacij je šest in toliko je tudi verzov v izštevanki. Učenci poznajo pojme in tudi razumejo besedilo izštevanka.

Osrednji del

Preverjanje predznanja in utrjevanje predstav: Učencem predstavo izštevanka podkrepim s slikovno oporo, ki jo postavljam v sredino kroga na tla. Pozovem jih s preprostimi povedmi: »*Look, what's this? Is it a train or a plane? What colour is it?*«. Namignem jim, da predlagajo kombinacijo in jo »zapojemo« v izštevanki.

Uvajanje novega znanja: Kombinacije povezujem s črto. S kredo na tleh narišem pušični diagram. Učenci povedo, da je možnih le šest. Ob vodenem razgovoru spremljam njihov odziv. Preštejemo črte in zraven napišem še ustrezen račun množenja: »*How many different trains? Let's count! Can you read this? 2×3 . Two times three.*«.

Izštevanka se prepleta z »matematičnim dogajanjem«, kar pomeni, da občasno večkrat ponovim isti verz, da se ustavim, kjer menim, da je pomembno poudariti kombinacijo, kjer nam je rima še posebej všeč, ponovimo del izštevanka. Tukaj je prostor za ustvarjanje in improvizacijo. Celo učenec, ki je izštevanko v tem času usvojil, je želel voditi en verz, kar mu je odlično uspelo.

Vodeni razgovor poteka tako, da jim postavljam kratka in enoznačna vprašanja, da učenci lahko odgovarjajo v maternem ali pa tujem jeziku. Večinoma se odzivajo v angleščini, saj poznajo števila in barve, tako da teče komunikacija v tujem jeziku ali pa tako, da učenci pokažejo ali odgovorijo z enobesednim odgovorom.

Zaključni del

Raba znanja: V naslednji fazi učne ure učenci rešijo naloge v DZ. Frontalno predstavijo navodilo in povedo, kako bodo reševali naloge. Tukaj nastopi pouk v slovenskem jeziku, saj učenci berejo navodilo iz delovnega zvezka in ubesedijo slikovna navodila v maternem jeziku. Spodbudila sem učenko, da je prebrala navodilo: »*Open your activity books on page 20. Veronika read, please.*«. Na tablo sem napisala številko strani in pokazala, kateri delovni zvezek potrebujejo.

Učencem, ki bi imeli težave, z učiteljico razredničarko priskočiva na pomoč. Tukaj je učiteljica razredničarka aktivna opazovalka, ker preverja znanje otrok. Skupaj se

sprehajava od klopi do klopi in nadzirava delo učencev. Razredničarka govori v slovenščini, sama pa spodbujam in pomagam v angleščini.

Iz konkretnega nivoja so učenci brez težav prešli na nivo z različnimi prikazi in uporabili svoje znanje.

Učenci, ki so predčasno zaključili z nalogami v delovnem zvezku, so narisali še kombinacije vlakov v zvezek v obliki Carrollovega diagrama (slika v prilogi).

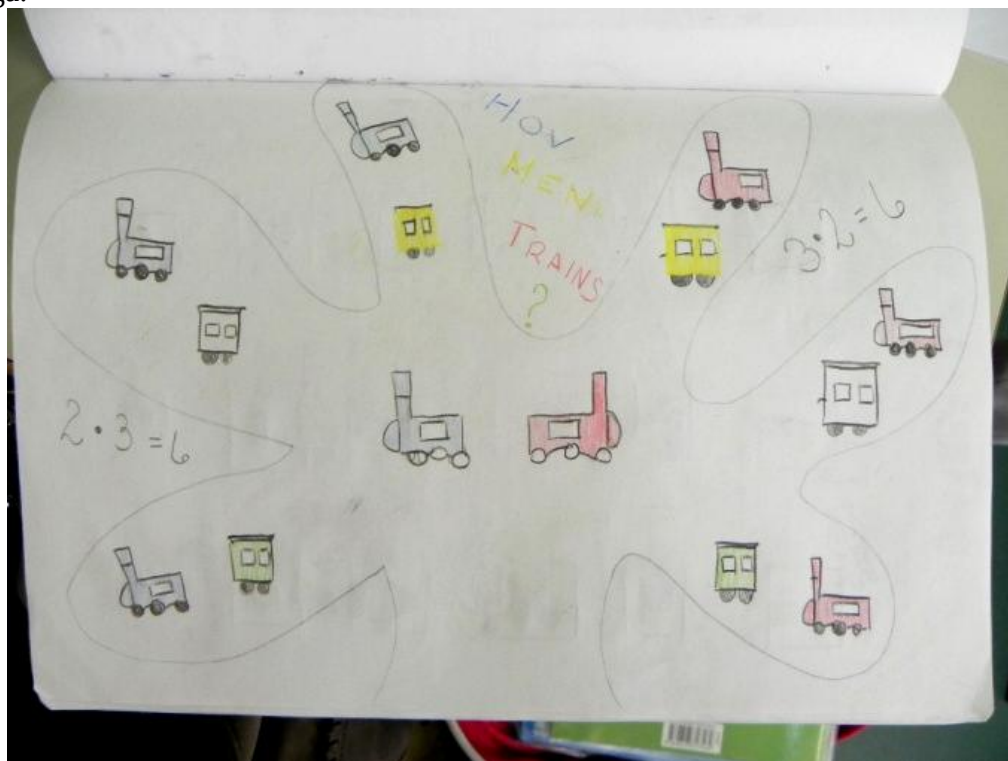
Pregled in povratna informacija

Ob zaključku smo pregledali rešitve tako, da so jih učenci prebrali in prikazali na interaktivni tabli.

Refleksija o učni enoti

Učenci so uspeli utrditi matematična in jezikovna znanja. Odziv učencev je bil zelo dober in so aktivno sodelovali v vseh fazah učnega procesa. Učenci so ob zaključku dobili povratno informacijo o svojem znanju in napredku. Učenci zelo radi sodelujejo v izreki izštevank in pri ritmiziranih besedilih. Z gibi se prosto vključujejo in dajejo del sebe. Ker ni nič obvezujoče, se zelo radi priključijo večini in tako dosežem, da lahko tudi šibkejši in bolj zadržani enakovredno sodelujejo z drugimi.

Priloga:

Naslov gradiva
CLIL V 3. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN
ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: MARIJA OGOREVC

CLIL v 3. razredu – spoznavanje okolja in angleščina

Avtorica: **Marija Ogorevc**

Šola, kraj: **OŠ Valentina Vodnika, Ljubljana**

Didaktični sklop: ***Orientacija***

Didaktična enota: ***Vzhod in zahod, sever in jug***

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁰ 3. razred

Število učenk in učencev: 19

Učni cilji:

-
-
- učenci znajo opisati pot sonca,
-
-
- enci poznajo glavne strani neba,
-
- učenci spoznajo kompas in se ga naučijo uporabljati,
-
- učilnici s pomočjo kompasa ali po soncu določijo glavne strani neba,
-
- učenci razumejo pogovor, navodila na temo orientacija v angleščini,
-
- učenci pridobijo novo besedišče – north, south, east, west – in se ustrezno neverbalno in nekateri tudi verbalno odzivajo na navodila, izjave učitelja v angleščini.
-

Učila in učni pripomočki: več kompasov, kartončki s slovenskimi in z angleškimi izrazi za glavne strani neba, škatla z različnimi igračkami (npr. tigrček, pingvin, čebela ...).

Viri: Antič, M. et al. (2009): *Okolje in jaz 3*. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Modrijan.

Antič, M., et al. (2009): *Okolje in jaz 3*. Učbenik. Ljubljana: Modrijan.

Antič, M. et al. (2009): *Okolje in jaz 3*. Delovni zvezek. Ljubljana: Modrijan.

¹⁰ Učenci tega oddelka imajo integrirani pouk v angleščini celo šolsko leto, in sicer praviloma 20 minut v dopoldanskem času in 50 minut v času OPB. Integrirani pouk na naši šoli poteka za vse učence prvega triletja. Opisana učna ura je trajala 45 minut in je bila izvedena po metodi CLIL.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Igra: Dan-noč: Igra je namenjena ustvarjanju prijetnega počutja in pozitivni naravnosti na učenje. Izraza dan-noč kmalu zamenjam za izraza sonce-luna. Igro ustavim, učence nagovorim, da z roko nakazujejo pot sonca.

Osrednji del

Določitev glavnih strani neba: Glede na Sončev vzid in Sončev zaton učenci določijo dve glavni strani neba: vzhod in zahod. Za preverjanje pravilnosti in za določitev ostalih dveh – severa in juga, jih navedem, da omenijo uporabo kompasa.

Demonstracija kompasa: Učence frontalno vodim v pogovoru o kompasu. Razložim pojem in funkcijo magnetne igle (*a magnetic needle*). Demonstriram pravilno držanje kompasa in razložim, da rdeče obarvani del igle vedno kaže na sever, tudi ko se obračam okoli svoje osi.

Delo s kompasom: Učence razdelim v skupine po dva ali tri. Upoštevam, da so v skupini taki učenci, da lahko drug drugemu pomagajo. Vsaki skupini dam kompas. Učenci še sami ponovijo aktivnosti, predstavljene v demonstraciji.

Označitev glavnih strani neba v učilnici: S pomočjo kompasa učenci natančno določijo glavne strani neba v učilnici. Na tablo postavim osem kartončkov, štiri s slovenskimi in štiri z angleškimi izrazi za glavne strani neba. Nalepijo jih na stene, upoštevaje prejšnje ugotovitve ob uporabi kompasa. Angleške zapise strani neba postavijo pravilno s pomočjo oznak na kompasu (N, S, E, W).

Zaključni del

Igra: Igrače potujejo: Igramo se sede v krogu. Na sredino postavim škatlo z različnimi igračkami. Poimenujem posamezne igrače in dam navodilo, kam (S, J, V, Z) le-te potujejo (npr.: *The tiger is travelling to the south; The bee is travelling to the west ...*). Učenci vzamejo ustrezne igrače in jih položijo na tla v smeri glede na moje navodilo.

Reševanje dveh nalog v DZ (str. 60, nalogi 1 in 2): Posedejo se na svoja mesta in rešujejo nalogi v DZ. Prva preverja, kako se učenec orientira v učilnici, šolski stavbi in v svojem mestu. Druga preverja razumevanje poti sonca. Učenec glasno prebere vprašanje, na katerega skupaj iščemo odgovor. Zapišejo pravilni odgovor.

Refleksija o učni enoti

Z učiteljico razrednega pouka Suzano Slabe sva sodelovali zlasti pri načrtovanju in refleksiji ure. Pri prejšnji uri spoznavanja okolja so učenci in razredna učiteljica zunaj opazovali pot sonca, v sledeči bodo opazovali in raziskovali senco. Glede izvedbe opisane didaktične enote sva se odločili, da sodeluje v tistem delu ure, ko otroci spoznavajo kompas in ga uporabljajo. Obe sva z demonstracijo, jaz pa še z razlago, pomagali učencem, ki se s kompasom niso najbolje znašli. Njeno pomoč so nekateri potrebovali tudi v zaključku ure pri zapisu odgovorov v delovni zvezek.

Presodili sva, da sta slovenska termina magnetna igla in številčnica (številčnice v angleščini nisem niti omenjala), ki naj bi ju učenci spoznali, za večino ostala neznanka, zato ju bo razredna učiteljica poudarila v naslednji uri. Sicer pa sva bili enotnega mnenja, da so bili zastavljeni učni cilji doseženi.

Učenci so se v komunikaciji z mano odzivali neverbalno, v slovenščini ali angleščini približno v enaki meri. Med sabo so komunicirali v slovenščini ali neverbalno, le tu in tam

Naslov gradiva

- **CLIL V 3.RAZREDU- GLASBENA VZGOJA IN ANGLEŠČINA**
- **CLIL V 3.RAZREDU- ŠPORTNA VZGOJA IN ANGLEŠČINA**

Avtor gradiva: MATEJA TODOROVSKI

CLIL v 3. razredu – glasbena vzgoja in angleščina

Avtorica: **Mateja Todorovski**
Šola, kraj: **OŠ Vransko – Tabor**

Didaktični sklop: **Poigrajmo se z ritmom**

Didaktična enota: **Kratki in dolgi toni**

- GVZ
- 3. razred
- 45 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹¹ 3. razred

Število učenk in učencev: 26

Učni cilji:

- Učenci slušno razlikujejo kratke in dolge tone.
- Izvajajo kratke in dolge tone s telesom, glasom, orffovimi glasbili.
- Izvajajo ritmično spremljavo z dolgimi in kratkimi toni.

Zastavljene cilje so učenci dosegli z uporabo angleških poimenovanj za živali, ki so jih že poznali. V okviru dejavnosti za doseg glasbenih ciljev so učenci slušno prepoznali vsa poimenovanja za živali, več kot polovico so jih znali tudi poimenovati. Urili so se še v razumevanju angleških navodil, muziciranju, upoštevanju dirigenta, poslušanju glasbe in gibnem izražanju ob glasbi.

Učila in učni pripomočki: orffovi instrumenti (palčke, triangleri, ropotulje, činele), CD-predvajalnik, CD za 3. razred glasbene vzgoje, slike (»flashcards«) živali.

Vir: Pesek, A. (2001): Glasba 3. Zvočni živ žav. CD. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Dolge in kratke besede: Učenci so sedeli v krogu, v parih. Par je dobil sličico živali, si jo ogledal in se dogovoril, kako bo oponašal gibanje živali s sličice. Vsako žival sem

¹¹ Ura je bila izvedena z učenci, ki imajo integracijo tretje šolske leto, in sicer eno učno uro tedensko.

poimenovala z različnimi gibi (plosk, skok, tleskanje), s poudarkom na zlogih (npr. *cat* = en plosk, *butterfly* = trije ploski). Učenci so poimenovanje ponovili; par, ki je prepoznal svojo žival, je oponašal njeno gibanje in sličico pritrdil na tablo v ustrezno skupino (med dolge oziroma kratke besede).

Učenci, ki so želeli, so si izbrali žival in jo predstavili s ploskanjem zlogov. Drugi so ugibali, katera žival bi to lahko bila (več možnih rešitev, predvsem pri poimenovanjih z enim zlogom).

Osrednji del

Poslušanje: Z učiteljico razrednega pouka sva izmenično igrali na palčke, ropotulje, triangel in činele. Učenci so ugotavljali, na katere instrumente lahko igramo dolge tone in na katere le kratke. Uporabljali so izraza *long* in *short*.

Sledilo je ponovno poslušanje. Izvajala sem dolge in kratke tone s pomočjo instrumentov ter izgovarjala dolge in kratke besede (uporabila sem živali iz uvodnega dela ure), ki so jih učenci prikazovali z dolgimi oz. kratkimi koraki.

Petje: Učence sem razdelila v štiri skupine. Pri tem je:

- prva pela *bim* (na tonu g), *bam* (e), *bom* (c) – kratke tone;
- druga *bim* (g) – držiš tri dobe;
- tretja *bam* (e) – tri dobe;
- četrta *bom* (c) – tri dobe.

Ko so skupine pravilno zapele svoj del, smo igrali igro *Upoštevanje dirigenta*. Na moj znak je pričela s petjem skupina, ki sem jo določila. Pela je toliko časa, dokler nisem pokazala, da preneha.

Instrumentalna igra: Še vedno štiri skupine. Dve sta igrali kratke tone, dve pa dolge tone.

Poslušanje pesmi Ples: Sledilo je poslušanje pesmi *Ples* (posnetek št. 12), kjer so učenci morali prepoznati del pesmi s kratkimi toni in del z dolgimi. Pri ponovnem poslušanju so skladbo ustrezno spremljali s kratkimi in dolgimi toni.

Ustvarjanje: Po skupinah so si izmislili lastno ritmično spremljavo k pesmici. Hodila sem od ene do druge skupine, dajala povratne informacije o njihovem delu.

Zaključni del

Vsaka skupina je odigrala ustvarjeno spremljavo k pesmici. Sledil je razgovor o opravljenem delu.

Refleksija o učni enoti

Pri urah glasbene vzgoje se je že večkrat izkazalo, da so odlične za integracijo tujega jezika. Tudi tokrat sem uspešno povezala glasbene cilje z jezikovnim učenjem. Dodatna motivacija in vzpodbuda za delo so bili orffovi instrumenti, s katerimi učenci izredno radi delajo. Kadar se lotimo take ure, je izrednega pomena, da se dogovorimo o pravilih uporabe instrumentov, saj se sicer ura lahko sprevrže v glasen kaos. Potrebna je tudi ustrezna glasbena podkovanost, ki sem jo sama pridobila v sedmih letih obiskovanja glasbene šole, smer prečna flavta. Vsekakor je pri tako številčni skupini izredno dobrodošla tudi prisotnost razredne učiteljice pri uri, saj se lahko instrumenti razdelijo hitreje, pomaga lahko pri nadzorovanju izvajanja ritma (vsaka dve skupini), pri pospravljanju.

Ura je bila prvotno zaključena s plesom na pesmico *Ples*, a se je izkazalo, da je moment ustvarjanja za učence tako močan in dragocen, da zanj potrebujejo več časa. Poleg tega je tudi povratna informacija o usvojenih ciljih kakovostnejša, saj lahko učence opazuješ tako

v procesu ustvarjanja kot med samim igranjem.

CLIL v 3. razredu – športna vzgoja in angleščina

- ŠVZ
- 3. razred
- 45 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

INTEGRACIJA ANGLEŠKEGA JEZIKA		PREDMET: ŠPORTNA VZGOJA
Razred: 3. a Datum: 20.5.2010 Ura:	mag. Črtomir Matejek, Pedagoška fakulteta Maribor Učiteljici: Mateja Hleb, prof. Mateja Todorovski, prof.	
Učna tema:	IGRE Z ŽOGO	
Učna enota:	Metanje in lovljenje žoge	
Cilji:	Učenci: znajo loviti žogo s podprijemom in nadprijemom, znajo s komolčno podajo podati žogo z mesta, razvijajo spretnost metanja in podajanja žoge.	
Učne metode: razlaga, demonstracija	Učne oblike: frontalna, individualno delo, delo v parih, skupine	Pripomočki: žoge
Literatura:	Učni načrt za športno vzgojo http://www.ivz.si/javne_datoteke/datoteke//2090-2089-Spletna_knjizica_telesnih_vaj.pdf (7.5.2010) http://www.pef.uni-lj.si/didaktikasv/zaposleni/praksa.htm#priprave (14. 5. 2010) http://www.ssdfm-sentjur.si/index.php?p=gimnasticne10 (15. 5. 2010) http://www2.arnes.si/~amrak3/SPORTNA%20VZGOJA/rokomet/rokomet.htm	
Opombe po izvedbi:	V glavnem delu ure pri delu v skupinah – vaja 1 – je bolje, če ne stojijo drug proti drugemu. Namesto da bi učenci pozornost usmerili v tehniko meta, so	

bili osredotočeni v ciljanje drug drugega.

Uvodni del

Splošno ogrevanje: Zgodba

Once upon a time there was a farmer. He planted some carrot seeds. Each year he grew good carrots but this year he was extremely proud. A huge carrot was growing in his garden. But, oh no, somebody was in his garden. What do you think? Who was it?

Učenci ugibajo in predlagajo. Ko zaslišim možnost zajec, nadaljujem.

Yes and not only one but 25 rabbits (toliko je učencev).

»I need to do something,« he taught. *Any suggestions?* Učenci zopet predlagajo.

OK. I am going to catch some rabbits and cast a spell upon them.

Kmet ima v rokah žogo, s katero zadeva zajce. Postavi se na eno stran telovadnice, učenci na drugo. Vpraša: *»Who is afraid of a farmer?«* Učenci odgovorijo: *«Nobody.»* Kmet pa:

»OK. Than come here.« Učenci tečejo proti kmetu, ta pa jih med tekom skuša čim več zadeti. Zadeti učenci se spremenijo v kmete (vsak novo zadeti učenec dobi svojo žogo).

Dovoljeno je teči le naprej in ne nazaj.

Gimnastične vaje (po 10 ponovitvah)

Začetni položaj	Opis vaje	Skica	Namen
Stoja razkoračno, predročanje z žogo.	Žogo vrtimo v zapestju. Vsi prsti so ves čas v stiku z žogo.		Raztezna vaja za iztegovalke in upogibalke zapestja.
Stoja razkoračno, predročanje pokrčeno z žogo.	Žogo držimo v višini prsi tako, da so prsti obrnjeni k telesu; roki izegnemo v predročanje, žogo moramo čim dlje držati z vsemi prsti.		Raztezna vaja za iztegovalke in upogibalke prstov in podlahti.
Stoja razkoračno, leva roka predročanje z žogo, desna ob telesu.	Na dlani ene roke v predročanju držimo žogo; z drugo roko zakrožimo v smeri naprej; nato zamenjamo.		Raztezna vaja za ramenski obroč in prsne mišice.
Stoja razkoračno, predročanje z žogo.	Stopala na tleh, pogled k žogi, zasuk v levo in desno.		Raztezna vaja za sukalke trupa.
Stoja razkoračno, žoga ob telesu v višini pasu.	Žogo držimo z obema rokama in s telesom krožimo okrog žoge v obe smeri.		Raztezna vaja za upogibalke trupa in kolka.
Čep izkoračno naprej z desno (levo), pokončna drža, priročanje, v eni roki žoga.	Zibi s potiskom boka dol in hkrati kroženje žoge okoli stegna izkoračene noge.		Raztezna vaja za upogibalke in iztegovalke kolka, iztegovalke kolena in iztegovalke gležnja.

Stoja razkoračno, priročenje skrčno z žogo.	Sonožno poskakujemo.		Krepilna za mišice nog.
Stoja razkoračno, priročenje.	Žogo si podajamo iz roke v roko. Pri tem stresamo roke in noge.		Sprostilna vaja za mišice rok in nog.

Osrednji del

Lovljenje žoge z obema rokama zgoraj:

žogo vržeš v zrak, dlani obrneš s prsti proti sebi, stakneš palca in žogo ujameš nad glavo,

- vmes ploskni,
- počepni in vstani,
- zavrti se okrog svoje osi.

Lovljenje žoge z obema rokama spodaj: Kotališ žogo in jo na moj znak pobereš tako, da stakneš mezinca tako, da oblikuješ narobe obrnjeno črko V.

Komolčna podaja: Postavitev nog je diagonalna, spredaj nasprotna noga od roke, s katero mečemo.

Roka je nad glavo v komolcu rahlo pokrčena. Dlan je obrnjena navzven. Sledi poševni zamah nazaj po principu »bič« naprej. Žoga mora po zamahu nazaj komolec čim prej prehiteti, komolec pa mora ostati v višini ramena. Za točno podajo iztegnimo roko v smeri podaje in ne navzdol.

Delo v dveh skupinah

1. vaja – Učenci stojijo v dveh kolonah drug nasproti drugemu. Podajajo in lovijo žogo.

2. vaja – Dečki naredijo svoj krog, deklice svojega. Učenci se izštejejo. Vsak si zapomni svojo številko. Na moj znak se postavijo v krog tako, da števila stojijo mešano, in si pričnejo podajati žogo. Pozorni so na podajo in lovljenje. Začne število 1, ki pokliče število 2, ta število 3 ...

Vsak učenec se sam odloči, kako bo podal ali ujel žogo. Izbira način, ki mu omogoča čim hitrejšo igro. Pazijo, da žoga ne pade na tla.

Med enim ognjem

Pokažem polje, v katerega gredo vsi učenci razen dveh, ki stojita na zunanjih koncih polja, na vsakem koncu eden. Poizkušata zadeti učence v polju. Ti se žogi izmikajo ali pa se rešujejo tako, da poizkusijo žogo loviti.

Zaključni del

Kateri del našega telesa je najbolj pomemben pri lovljenju in metanju žoge?

Pesmica o prstih:

Tommy Thumb, Tommy Thumb. Where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Peter Pointer, Peter Pointer. Where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Toby Tall, Toby Tall. Where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Ruby Ring, Ruby Ring. Where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Baby Small, Baby Small. Where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Fingers all, Fingers all. Where are you? Here we are, here we are. How do you do?

Naslov gradiva
CLIL IN KOMBINIRAN POUK-SPOZNAVANJE OKOLJA V
2. IN 3. RAZREDU IN NEMŠČINA

Avtor gradiva: METODA LJUBEC

CLIL in kombinirani pouk – spoznavanje okolja v 2. in 3. razredu

Avtorica: **Metoda Ljubec**

Šola, kraj: **podružnica OŠPP Cvetka Golarja, Ljutomer**

Didaktični sklop: **Letni časi**

Didaktična enota: **Jaz in narava**

- *Kombinirani pouk*
- *SPO*
- *2 IN, 3. razred*
- *20 min*
- *Ponavljjanje/utrjevanje snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina: kombinacija 2., 3. razred

Število učenk in učencev: 4

Učni cilji:

- učenci pri uri spremljajo spremembe temperaturnih stanj v letnih časih;
- učenci ponovijo, katera oblačila uporabiti ob različnih temperaturnih stanjih.
- učenci reagirajo na jezikovne dražljaje, npr. kalt, warm, heiß;
- učenci razumejo navodila in nanje reagirajo.

Učila in pripomočki: lutka, oblačila, kovček.

Vir: google za slikovni material letnih časov.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Igra skrivalnic: Otroci z učiteljico in s pomočjo lutke iščejo skrite predmete (kosi oblačil). Lutka in učiteljica jih vzpodbujata in dajeta navodila na podlagi igre vroče-toplo-mrzlo (*kalt, warm, heiß*). Lutka in učiteljica otrokom tudi nejezikovno ponazorita temperaturna stanja.

Osrednji del

Ponazarjanje temperaturnih stanj: Učiteljica, lutka in učenci skupaj pogledajo stvari, ki so jih učenci našli. Pri vsakem oblačilu učiteljica in lutka ponazorita temperaturno stanje, pri katerem nosimo posamezna oblačila (*Es ist kalt – brrrrr. Es ist schön warm – mmmm. Es ist heiß – autsch*). Pri vsakem temperaturnem stanju z gestiko ponazorita stanje (*kalt – drget, warm – se nežno pobožamo in nam je prijetno, heiß – z roko ponazorimo, kot da se opečemo*).

Potovalna torba: Učiteljica in lutka učencem prinese torbo z oblačili. Za vsako temperaturno stanje naj bo nekaj oblačil ali stvari, ki jih takrat uporabljamo (npr. *kalt: die Handschuhe, der Schal, die Wollmütze ...; warm: das T-Shirt, die kurze Hose ...; heiß: die Sonnenbrille, die Schildmütze, die Sonnencreme ...*). Skupaj pogledajo, katera oblačila so v torbi in ob katerem temperaturnem stanju bi posamezno oblačilo, stvar potrebovali.

Učiteljica vzpodbudi učence, da glede na ponazorjeno temperaturno stanje sami poiščejo kos oblačila, ki bi ga takrat oblekli, ali stvar, ki bi jo potrebovali. Učenci oblačilo lahko tudi oblečejo.

Zaključni del

Igra skrivalnic: Učiteljica še enkrat vzpodbudi učence k iskanju skritih predmetov. Pri tem jim pomaga lutka z besedami vroče, mrzlo, toplo (*warm, heiß, kalt*). Za nagrado si lahko privoščijo **vročo** čokolado ali **mrzel** sladoled.

Refleksija o učni enoti

Delo z otroki s posebnimi potrebami je specifično in zahtevno, vendar prijetno.

Priporočljivo je poznavanje vsaj osnov defektološke didaktike. Vsak otrok ima v začetku leta pripravljen svoj individualiziran program, v sklopu katerega vsak posameznik dosega svoje individualne cilje, kar je potrebno upoštevati ob snovanju učne enote.

Ti otroci še posebej uživajo v igri in gibanju. Še bolj jim je blizu vse, kar ni podobno učenju. Stvari jim je potrebno predstaviti predvsem na konkreten način in seveda izbrati takšne stvari, ki bodo za njih v življenju pomembne in uporabne.

Izr. prof. dr. Mihaela Brumen,
Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta
Koroška c. 160
2000 Maribor

V Mariboru, 07. 07. 2010

Zavod RS za šolstvo
1001 Ljubljana

**RECENZENTSKO MNENJE O MONOGRAFIJI Z NASLOVOM
»POT V VEČJEZIČNOST« – ZGODNJE UČENJE TUJIH JEZIKOV V 1. VIO
OSNOVNE ŠOLE – ZGLEDI CLIL-a«**

Monografija z naslovom *Pot v večjezičnost – zgodnje učenje tujih jezikov v 1. VIO osnovne šole – Zgledi CLIL-a* je namenjena predvsem strokovnim delavcem, torej učiteljem tujih jezikov na nižji stopnji osnovne šole, ravnateljem, kot tudi študentom, snovalcem učnih načrtov, avtorjem učbenikov in drugi zainteresirani javnosti.

Osnovna struktura monografije vključuje uvodnik, sledi predlog Osnutka učnega načrta za pouk tujega jezika v 1. VIO v osnovni šoli, nato sledi kratek oris o CLIL-u kot modelu pouka tujega jezika, ter obsežno poglavje Zgledi prakse, ki je razvrščeno po posameznih nejezikovnih predmetih, v okviru posameznega predmeta pa glede na razred (od 1. do 3. razreda).

Osnutek učnega načrta za pouk tujega jezika v 1. VIO v osnovni šoli je inovativen, strokovno korekten in razumljiv, pregleden, svež in odprt koncept pouka tujega jezika na nižji stopnji osnovne šole in odraža veliko strokovnega in interdisciplinarnega znanja avtorjev, ki prepletajo izhodišča in utemeljitve sodobnih psiholoških, pedagoških, jezikoslovnih in didaktičnih vidikov učenja jezikov v otroštvu.

Avtorice nadalje na kratko orišejo CLIL kot model pouka tujega jezika, kjer so v ospredju nejezikovni cilji. Ustaljena, preverjena vedenja (CLIL se v tujini izvaja že vrsto let in je ustaljen, s strokovnimi in z empiričnimi raziskavami, uveljavljen model poučevanja tujega jezika v otroštvu) z novimi dognanji na osnovi lastnih izkušenj in z domačimi posebnostmi omogočajo razmišljajočemu učitelju, da si izdela lastne poglede in pristope k pouku, ki mu bodo omogočili učinkovito delo v vzgojno-izobraževalnem procesu. Slovenija, kot mnoge druge dežele, uvaja na novo pouk tujega jezika v prvo vzgojno-izobraževalno obdobje in od usposobljenosti učiteljev, organizacijskih, materialnih in finančnih razmer pri pouku tujega jezika bo odvisen uspeh te novosti.

Veliko odliko monografije pa vidim v poglavju Zgledi prakse, ki po posameznih nejezikovnih predmetih, v okviru posameznega predmeta pa glede na razred (od 1. do 3. razreda), predstavlja sodobno pojmovanje poučevanja in učenja tujega jezika v 1. VIO OŠ. Poglavje s številnimi praktičnimi primeri zgledno prepleta učne strategije, metode in usmeritve pouka tujega jezika v zgodnji stopnji šolanja. Učitelji praktiki z zanimivim, didaktično domišljenim in pestrim poukom skušajo osmisliti učni napor učencev v 1. VIO OŠ do učenja dodatnih/tujih jezikov, ki pa se obrestuje na dolgi rok v procesih odraščanja in celostnega oblikovanja človeka. Ustrezno odzivanje učitelja na različne pojave pri pouku, oblikovanje ustreznega vzdušja pri pouku, strpni odnosi med učenci, zanimiva gradiva in pestre strategije, tehnike in metode poučevanja so pomemben dejavnik uspeha pri pouku tujega jezika.

Morda bi avtorice lahko razmislile o poenoteni obliki zapisa didaktičnih dimenzij, čeprav v siceršnji pedagoški praksi oblika priprave na pouk ni zakonsko predpisana, vendar bi bila bolj pregledna bralcu.

Posebej pohvale vredna sta praktična primera CLIL učiteljice na osnovni šoli z nižjim izobrazbenim standardom in učiteljice na Centru za slepo in slabovidno mladino. Oba primera potrjujeta dejstvo, da poučevanje in učenje tujega jezika na nižji stopnji OŠ sledi načelu enakih možnosti.

Sklep

Na osnovi zapisanega ugotavljam, da predlagana monografija s pomočjo interdisciplinarno in strokovno poglobljenega razumevanja sodobnih teoretičnih, didaktičnih in praktičnih konceptov spodbuja večjezično in medkulturno kompetenco učencev v 1. VIO OŠ. Delo prav gotovo predstavlja kvalitetno in bistveno obogatitev tovrstne ponudbe na knjižnem trgu, zato ga ocenjujem pozitivno in ga priporočam za natis.

Izr. prof. dr. Mihaela Brumen

Naslov gradiva

- **CLIL V 2. RAZREDU-SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**
- **CLIL V 2. RAZREDU-SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**
- **CLIL V 2. RAZREDU-LIKOVNA VZGOJA IN NEMŠČINA**

Avtor gradiva: MOJCA FORŠEK

CLIL v 2. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Mojca Foršek**

Šola, kraj: **OŠ in vrtec Apače, Apače**

Didaktični sklop: ***Kaj zmorem narediti***

Didaktična enota: ***Iz česa je kaj***

- *SPO*
- *2. razred*
- *30 min*
- *Osvajanje nove snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹² 2. razred

Število učenk in učencev: 25

Učni cilji:

- učenci se seznaniijo, iz katerih snovi so predmeti v našem okolju; u
- azvrščajo predmete in urejajo zbirke; r
- svojijo poimenovanja za različne snovi v nemškem jeziku, npr. *Plastik, Glas, Papier, Holz, Metall, Textil*. u

¹² Učenci drugega razreda imajo pouk nemščine kot interesno dejavnost, in sicer dve uri mesečno. Interesno dejavnost obiskuje večina učencev in so šele to šolsko leto začeli z učenjem nemščine. Integrirani pouk je potekal samo to učno uro.

Učila in učni pripomočki: voziček, prt, predmeti (svinčnik, plastenka, časopis, punčka iz cunj, škarje, knjiga ...), škatle, slikovne aplikacije, besedne kartice, barvice, preveza za oči.

Vir: Petauer, M. et al. (2001): Odkrivam svoje okolje 2. Delovni zvezek za 2. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus. Str. 36.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Ugibanje: Kaj se skriva pod prtom? Pred pričetkom ure sem pripravila voziček in prt. Na voziček sem položila predmete iz različnih snovi (steklo, les, tekstil, kovina, plastika, papir), npr. plastenko, lutko, časopis, steklenico, škarje, svinčnik, in jih pokrila s prtom. Z učenci smo stali v krogu okrog vozička. Vsak učenec je tipal predmete pod prtom in jih skušal poimenovati. Nekateri učenci so predmete poimenovali v slovenščini, večina učencev pa v nemščini. Nato smo prt odkrili in predmete skupaj poimenovali.

Napoved učne vsebine: Napovedala sem vsebino učne ure: »*Wir sprechen heute über Materialien aus unserer Umgebung.*«

Osrednji del

Razvrščanje predmetov in urejanje zbirke: Učenci so sedeli v krogu na tleh. Na sredino kroga sem pripravila 6 škatel s slikovnimi aplikacijami posameznih snovi in z napisi v obeh jezikih. Učenci so nato v škatle razvrščali predmete glede na snov (les, papir, kovina, tekstil, steklo, plastika). Učenci so snovi poimenovali v nemškem ali slovenskem jeziku.

Didaktična igra: Kaj je narobe? Določili smo učenca/-ko, ki naj zapusti prostor. Medtem so drugi učenci napačno razvrstili nekaj predmetov – jih zamenjali. Ko se je učenec/-ka vrnil v razred, je moral ugotoviti, kateri predmet ni v ustrezni škatli. Igro smo večkrat ponovili.

Zaključni del

Risanje predmetov iz posameznih snovi: Sledilo je reševanje naloge v delovnem zvezku. Pri tej nalogi so morali učenci v okvirčke narisati predmete iz določene snovi. Med individualnim delom sem vsakemu posebej dala povratno informacijo o uspešnosti dela.

Didaktična igra: Kaj je to? Z učenci smo sedeli v krogu na tleh. Določili smo učenca/-ko in mu/ji nadel prevezo za oči. Učenec/-ka je nato tipal/-a nek predmet in ugibal/-a, iz česa je. Učenci so snovi poimenovali v nemškem jeziku.

Refleksija o učni enoti

Glede na to, da je bila to za učence šele peta ura učenja nemščine, so me s svojim odzivanjem, predvsem pa z jezikovnim znanjem zelo presenetili. Kljub temu, da je ura potekala izključno v nemškem jeziku, učenci z razumevanjem jezika niso imeli težav. Prav tako so bili učenci zelo motivirani in ves čas aktivni. Vsi učenci so dosegli načrtovane cilje učne ure. Mogoče bi lahko v uro vključila tudi več diferenciranega in problemskega pouka, kot npr. večji nabor predmetov in snovi

(zemlja, kamen ...) za učence z višjimi sposobnostmi in manjši nabor za učence z nižjimi sposobnostmi.

CLIL v 1. razredu – likovna vzgoja in nemščina

Avtorica: **Mojca Foršek**

Šola, kraj: **OŠ in vrtec Apače, Apače**

Didaktični sklop: **Jaz in zdravje**

Didaktična enota: **Sadje je zdravo**

- LVZ
- 1razred
- 25 min
- Ponavljanje, utrjevanje
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹³ 1. razred

Število učenk in učencev: 8

Učni cilji:

- učenci se likovno izražajo;
- narišejo različne vrste linij in točk;
- razvijajo ročne spretnosti in natančnost pri delu;
- razumejo navodila v nemškem jeziku ter se nanja besedno in nebesedno odzivajo.

Učila in učni pripomočki: košara, prtički, sadje, barvni obroči, koruzni zдроб, plastični krožniki, flomastri, vrečke iz blaga.

Vir: samostojno pripravljeno didaktično gradivo po priročniku Vovk Korže, A./Golob, N. (2009). Prislunem okolju 1. Učbenik za spoznavanje okolja za 1. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 7. (www.devetletka.net).

*Ura je bila izvedena v okviru projekta Uporablaj me. V tem projektu, ki govori o škodljivem vplivu plastičnih nosilnih vrečk na okolje, so sodelovali **Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota, Pomurski ekološki center** in Poslovna enota **Vzajemne** v Murski Soboti. K sodelovanju so povabili 24 Zdravih in **Eko šol** iz Pomurja ter Medžimurja, med njimi tudi našo šolo. Učenci so dobili platnene vrečke, na katere so ustvarjali svoje poslikave (<http://www.bodieko.si/tag/plasticna-vrecka>).*

Potek didaktične enote

Uvodni del

Kaj je v košari? Z učenci smo sedeli v krogu. Na sredino kroga sem postavila košaro, v kateri je bilo različno sadje (za vsakega učenca), npr. banana, grozdje, jabolko, hruška, pomaranča, limona. Posamezno sadje je bilo ovito z barvnim prtičkom. Učenci so ugibali, kaj je v košari. Večina učencev je predmete poimenovala v slovenščini.

¹³ Učenci prvega razreda nimajo pouka nemščine. Integrirani pouk je potekal samo to učno uro.

Učenci so iz košare izbrali eno sadje, ga tipali in ugibali, kaj imajo v roki. Nato so prtiček odvili. Skupaj smo poimenovali sadje, ki so ga imeli v roki.

Napoved vsebine didaktične enote: Napovedala sem vsebino: »*Heute sprechen wir über die Farbe und die Form des Obstes und zeichnen das Obst mit Filzstiften auf Einkaufstaschen aus Leinen.*«

Osrednji del

Razgovor o sadju (barva, velikost): Sedeli smo v krogu in se pogovarjali o tem, da je sadje zdravo. Naštevali smo sadje, ki ga imamo najraje. Nato smo posamezno sadje opazovali in opisovali (velikost, barva). Učenci so se v pogovor vključevali v slovenskem jeziku.

Didaktična igra: Kakšne barve je ...? Na mizice sem razporedila barvne obroče (rumen, oranžen, rdeč, zelen). Učenci so sadje razvrščali glede na barvo, sama pa sem komentirala njihovo dejanje, npr.: »*Der Apfel ist grün./Die Birne ist gelb. ...*«

Risanje s prsti: Nato so učenci sedeli v šolskih klopeh. Za vsakega učenca sem pripravila plastičen krožnik in nanj nasula koruzni zdrob. Učenci so nato po mojem nareku v koruzni zdrob s prsti risali posamezno sadje nato pa še ravne, krive, vodoravne, navpične črte, pike, kroge. Govorila sem izključno v nemščini in učenec v zdrob demonstrirala tehniko. Med individualnim delom sem vsakemu posebej dala povratno informacijo o uspešnosti dela.

Zaključni del

Likovno izražanje: Na mizo sem razporedila likovni motiv – sadje. Učencem sem predstavila in demonstrirala likovno tehniko ter nalogo. Učenci so na vrečke iz blaga s flomastri risali sadje in ploskve izpolnili z različnimi linijami ter točkami.

Vrednotenje izdelkov: Na koncu je sledila razstava vseh nastalih likovnih del. Učenci so svojo vrečko z motivom odnesli na razstavno mesto. Ogledali smo si vrečke in motive sošolcev ter jih komentirali.

Refleksija o učni enoti

Kljub temu, da učenci nimajo pouka nemščine, je celotna ura potekala izključno v nemškem jeziku. Učenci z razumevanjem navodil niso imeli težav in so se nanje besedno (pretežno v slovenščini) ali nebesedno odzivali. Čeprav je pouk likovne vzgoje potekal v tujem jeziku, so bili učenci zelo motivirani za delo. Vsi učenci so dosegli načrtovane cilje učne ure. V prihodnje bi učence spodbujala k samoiniciativnosti oziroma k medsebojnemu opazovanju.

Naslov gradiva:

- **CLIL V 2. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**
- **CLIL V 2. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**
- **CLIL V 2. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**

Avtor gradiva: MONIKA KRANČIČ

CLIL v 2. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Monika Krančič, v sodelovanju z mag. Martino Rajšp, Pedagoška fakulteta Maribor**
Šola, kraj: **OŠ I Murska Sobota, Murska Sobota**

Didaktični sklop: **Naša okolica**

Didaktična enota: **Živim v Sloveniji**

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina: 2. razred

Število učenek in učencev: 23

Učni cilji:

- Učenci ločijo in poimenujejo različne oblike predstavitve geografskega okolja (zemljevid, globus).
- Pojasnijo, da so pokrajine po svetu in pri nas različne.
- Učenci prepoznajo in poimenujejo globus ter zemljevid.
- Pokažejo in v nemščini poimenujejo kontinente (Amerika, Australien, Afrika, Antarktik, Asien, Europa)/države (China, Slowenien)/predmete (Reisepass, Geld, Kreditkarte, Fotoapparat, Landkarte).

Učila in učni pripomočki: slikovne aplikacije (fotografije posameznih krajev po svetu in v Sloveniji), realije (potni list, denar, kreditna kartica, letalska karta, zemljevid, fotoapparat), globus, zemljevid.

Vira: Vrščaj, D. et al. (2009). Opazujem, raziskujem, razmišljam 2. Učbenik. Ljubljana: DZS. Str. 62–63.

Turistični prospekti, razglednice (Sahara, Avstralija, Kitajska, Brazilija, ZDA, različne fotografije iz Slovenije: Triglav, Primorje, Slovenske gorice, Soča idr.).

Potek didaktične enote

Uvodni del – motivacija

Potujemo z nahrbtnikom (ob globusu) okrog sveta: V razred pridem z nahrbtnikom na hrbtu in povabim učence na potovanje. Vodim razgovor o tem, kaj vse potrebujemo za potovanje in predstavim vsebino svojega nahrbtnika (potni list, denar, kreditno kartico, letalsko vozovnico, zemljevid, fotoapparat). Učenci odgovarjajo v slovenščini ali nemščini in pojasnijo, zakaj posamezne predmete uporabljamo. Povabim jih na namišljeno potovanje ob globusu, ki ga učenci poimenujejo in opišejo. Zavrtim globus in ga s prstom ustavim. Ob pomoči učencev ugotovim, na kaj kaže prst. Govorim in komentiram v nemščini, učenci odgovarjajo v slovenščini. Z medijem komunikacije se nismo ukvarjali, saj je bila v ospredju vsebina.

Osrednji del

Globus je lahko zelo zanimiv: Učenci vrtijo globus in ga, kot prej sama, s prstom ustavijo. Ob pomoči razberejo, na kaj kaže prst – ugotavljajo, kje leži posamezni kraj (na katerem kontinentu oz. v kateri državi). Učencem pokažem fotografije (poimenujejo stvari – živali, mesto, vas, reka, morje), nato pa sami oz. ob pomoči ugotovijo, kje na globusu leži ta kraj in fotografijo prilepijo na globus.

Slovenija na globusu: Skupaj poiščemo Slovenijo in njeno velikost primerjamo z velikostjo nekaterih držav (npr. ZDA).

Razvijem zemljevid Slovenije. Učenci ga poimenujejo in pojasnijo, zakaj je Slovenija na zemljevidu večja od tiste na globusu.

Slovenija na zemljevidu: Učencem ponudim fotografije – na njih so prizori iz Slovenije. Učenci si jih ogledajo, poimenujejo in opišejo, kaj je na njih, ter jih pritrdijo na ustrezno mesto na zemljevidu. Ko so pritrjene vse fotografije, učenci ugotovijo, da so pokrajine tudi v Sloveniji različne.

Slovenija na nemi karti: Razdelim učne liste, na katerih je nema karta Slovenije, in podam navodila za samostojno delo – fotografije je potrebno vlepiti na ustrezno mesto v zemljevid. Med delom učencem pomagam in jim svetujem. Ko z delom zaključijo, skupaj preverimo pravilnost reševanja.

Zaključni del – uporaba znanja

Moja najljubša razglednica: Učenci si izberejo razglednico in povedo, zakaj so si jo izbrali (npr. rad imam morje, želim leteti z letalom ...) oz. kaj je na razglednici (morje, sneg, mesto ...). Učence spodbujam pri govorjenju in jih usmerjam, če potrebujejo pomoč. Tako lahko v zaključnem delu ure izrazijo svoje želje in pokažejo znanje o geografiji. Učenci odgovarjajo v slovenščini ali nemščini.

Refleksija o učni enoti

Učenci so bili dobro motivirani in zelo aktivni. Učna ura je potekala dinamično, skupinsko, kjer so prišli do izraza posamezniki. Dobro so se vživeli v različne situacije, izstopali so učenci, ki bolj obvladajo tuji jezik in so želeli to tudi pokazati. Pri tej obliki dela moramo paziti, da sodelujejo vsi učenci oz. večina, da se drugi ne dolgočasijo. Presenetilo me je njihovo znanje nemščine in tudi znanje o okolju.

Ura je trajala 30 minut in v tem času so se odvijale vse aktivnosti, ki so bile načrtovane. Nekoliko več časa bi lahko posvetili zaključku, vendar je skupina učencev prevelika, da bi lahko vsak učenec kaj povedal.

CLIL v 2. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Monika Krančič**

Šola, kraj: **OŠ I Murska Sobota, Murska Sobota**

Didaktični sklop: ***Kaj moram narediti***

Didaktična enota: ***Koledar***

- *SPO*
- *2. razred*
- *30 min*
- *Ponavljjanje/utrjevanje snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁴ 2. razred

Število učenk in učencev: 14

Učni cilji:

- učenci spoznajo koledar in spoznajo ter uporabljajo časovne izraze: dan, teden, mesec, leto;
- učenci spoznajo in poimenujejo praznike, značilne za Slovenijo;
- učenci poleg nejezikovnih dosežejo tudi jezikovni cilj – znajo poimenovati imena mesecev v nemščini.

Učila in učni pripomočki: slikovne aplikacije, realije (različni koledarji), karton, škarje.

Vir: Kolar, M. et al. (2009): Učni načrt. Spoznavanje okolja: osnovna šola. Ljubljana: MŠŠ/ZRSS.

Potek didaktične enote

Uvodni del – motivacija

Prepoznamo fotografijo? Na tablo sem projicirala pokrito sliko posameznega letnega časa in jo nato počasi odkrivala. Učenci so ugotavljali, kaj je na slikah, in se o tem tudi pogovarjali. Pogledali smo vse slike in ugotovili, kaj prikazujejo posamezne aplikacije. Govorila in komentirala sem v nemščini, učenci v slovenščini. Z medijem komunikacije se nismo ukvarjali, saj je bila v ospredju vsebina.

Osrednji del

Letni časi pri nas: Na tablo sem pritrdila štiri slikovne aplikacije letnih časov. Skupaj smo ugotovili, da prikazujejo posamezne letne čase. Letne čase smo ustno opisali in jih tudi časovno opredelili (npr. zima: sneg, snežak, sankanje; pomlad: zvončki, sonce, zelena trava, metulj; poletje: sonce, morje, kopanje; jesen: listje pada z dreves, grozdje ...).

¹⁴ Učenci drugega razreda (14 učencev od ca. 60) obiskujejo plačljivo tečajno obliko pouka nemščine. Integrirano obliko pouka sem izvedla poskusno.

Poigrajmo se še z besedami: Učenci so k slikovnim aplikacijam pritrdili še besede (meseci: *Januar, Februar, März, April, Mai, Juni, Juli, August, September, Oktober, November, Dezember*).

Poznam koledar? Učenci so se razporedili v skupine. Skupino so sestavljali trije ali štirje učenci. Vsaka skupina je prejela koledar. Njihova naloga je bila, da si ogledajo koledar in ga opišejo (katere podatke najdejo na njem). Delo v skupini je trajalo 5 minut. Nato so poročali svoje ugotovitve v slovenščini, manj v nemščini (npr.: mesec ima štiri tedne in teden ima sedem dni, meseci imajo različno število dni).

Moja predstava o letnih časih: Učencem sem dala navodilo za domače delo. Izdelali bodo koledar (fotografija izdelka). Vsak učenec je dobil karton, na katerega bo narisal krog in ga razdelil na štiri dele. Vsak del predstavlja en letni čas – učenec nariše stvari, ki ga spominjajo na posamezni letni čas. Naslednjo učno uro učenci prinesejo izdelke s sabo – skupaj jih pregledamo.

Zaključni del

Kdaj sem rojen/-a: Učenci so se postavili v vrsto glede na to, katerega meseca so rojeni (od januarja do decembra) in glede na datum (od začetka proti koncu meseca). Učence sem sproti preverjala, če so se pravilno razporedili in jih pri delu usmerjala, če so potrebovali pomoč. Tako so v zaključnem delu ure svoje znanje o mesecih tudi uporabili.

Refleksija o učni enoti

Učence sem uspela motivirati, saj so bili ves čas aktivni. Ura je potekala nekoliko drugače – delo se je odvijalo v skupinah, kjer je bilo potrebnega več medsebojnega komuniciranja. Najbolj zanimiv je bil zaključni del, kjer so se morali dogovoriti ne samo, katerega meseca so rojeni, pač pa tudi katerega datuma.

Kot zaključni del lahko uporabimo tudi pesem *Kdo meseca ... rojen je, vstani gor .../Wer im ... geboren ist, steh auf ...*

Priloga: Fotografiji izdelkov.

CLIL v 2. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Monika Krančič**

Šola, kraj: **OŠ I Murska Sobota, Murska Sobota**

Didaktični sklop: **Prometni znaki**

Didaktična enota: **Prometni znaki**

- SPO
- .2 razred
- 30 min
- Ponavljanje/utrjevanje snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁵ 2. razred

Število učenek in učencev: 14

Učni cilji:

- učenci utrdijo znanje o varni poti v šolo in spoznajo prometne znake, pomembne za pešce in kolesarje na cesti;
- učenci znajo naštet predmete, s katerimi so v prometu bolj vidni;
- učenci poleg nejezikovnih dosežejo tudi jezikovni cilj; znajo povedati pomen nekaterih prometnih znakov v nemščini.

Učila in učni pripomočki: slikovne aplikacije (prometni znaki), realije (čelada, rutica, kresnička).

Vir: Kolar, M. et al. (2009): Učni načrt. Spoznavanje okolja: osnovna šola. Ljubljana: MŠŠ/ZRSS.

Potek didaktične enote

Uvodni del – motivacija

Z avtobusom na potep: Učence povabim, da se z mano odpeljejo z avtobusom na potep. Hodimo po učilnici in se obnašamo, kot bi bili na cesti. Vidimo slikovne aplikacije – prometne znake, postavljene po učilnici v leseno stojalo (semafor, otroci na cesti, prehod za pešce, steza za pešce, prepovedano za pešce, stop ...). Učence sprašujem, kam zavijem, kaj moram narediti (*Was tue ich jetzt .../Wohin fahren wir? ...*) in se tako tudi obnašamo.

¹⁵ Učenci drugega razreda (14 učencev od ca. 60) obiskujejo plačljivo tečajno obliko pouka nemščine. Integrirano obliko pouka sem izvedla poskusno.

Osrednji del

Prometni znaki so različni: Z učenci smo se usedli na tla in razvrstili prometne znake glede na to, kaj predstavljajo, v dve skupini (znaki za nevarnost, znaki za obvestila). Ugotovili so, katere prometne znake srečujejo na poti v šolo, in ponovili, kaj pomenijo (semafor, otroci na cesti, prehod za pešce, steza za pešce, prepovedano za pešce, stop ...). Nato so učenci sami razvrstili prometne znake v dve skupini – ugotavljali so, kateri znaki so pomembni za pešce in kateri za kolesarje. Pri tem so uporabljali posamezne besede, s katerimi so znake opisali v slovenščini oz. nemščini (*Kinder, Fahrrad, gehen, Straße, Zebra* ...).

Prometni znaki na poti v šolo: Učenci v zvezek narišejo prometne znake, ki jih srečujejo na poti v šolo.

Zaključni del – preverjanje učnih rezultatov

Mi (pešci in kolesarji) v prometu: Učenci so se razdelili v dve skupini (pešci in kolesarji) ter zaigrali, kako se obnašajo na cesti. Najprej je demonstrirala skupina pešcev – kolesarji so jih opazovali in ugotavljali, če pravilno ravnaajo v prometu, nato še skupina kolesarjev – pešci pa so jih opazovali (prometni znaki so bili spet postavljeni po učilnici in potrebno jih je bilo spoštovati). Tokrat je bilo malo govora, v ospredju je bilo dogajanje.

Refleksija o učni enoti

Učenci so bili dobro motivirani, aktivni. Večji del učne ure je potekal skupinsko in učenci so imeli več kreativnega dela. Dobro so se vživeli v različne situacije, predvsem v zaključnem delu. Pri takšni obliki dela poteka delo glasneje in učitelj mora dobro obvladovati situacijo.

Ura je trajala 30 minut, kar je bilo premalo. Za vse aktivnosti bi bilo potrebnih 45 minut, saj so učenci različno dolgo npr. risali prometne znake v zvezek. Zato bi prometne znake omejila na izbiro, npr. s pomočjo delovnega lista, na katerem bi učenci le obkrožili, katere prometne znake srečujejo na poti v šolo.

Naslov gradiva

- CLIL V 2. RAZREDU- MATEMATIKA IN NEMŠČINA
- CLIL V 2. RAZREDU- LIKOVNA VZGOJA IN NEMŠČINA

Avtor gradiva: NATAŠA KUCHAR ČERPNIJAK

CLIL v 2. razredu – matematika in nemščina

Avtorica: **Nataša Kuhar Čerpnjak**

Šola, kraj: **OŠ Grad, Grad**

Didaktični sklop: **Poglobljam odštevanje do 10**

Didaktična enota: **Odštevanje do 10**

- AT
- . razred
- 0 min
- trjevanje znanja
-

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁶ 2. razred

Število učenk in učencev: 14

Učni cilji:

- najo štet do 10, z
- oznajo znaka + in – , p
- azumejo pojma seštevanje in odštevanje, r
- voje znanje uporabijo pri utrjevanju obeh računskih operacij s števili do 10, s
- tujem jeziku znajo štet do 10, v
- azumejo preprosta učiteljeva navodila. r

Učila in učni pripomočki: barvni papir, škarje, lepilo, slikovno gradivo.

Vira: Rajšp, M./Žič, J. (2007): Drugi koraki v matematiko. Učbeniški komplet za matematiko v 2. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 47–55.

Rajšp, M./Šafarič, J. (2000): Drugi koraki v matematiko. Priročnik za matematiko v 2. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 26.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Učence pozdravim in jih vprašam, ali se še spomnijo naše prejšnje učne ure v tujem jeziku. Izzovem jih, naj poskusijo uganiti, kaj bomo danes počeli.

Uvajanje s slikovnim gradivom: Na tablo pritrdim slike predmetov, ki smo jih uporabljali pri seštevanju (figurice ninja želv, frnikole, avtomobilčki, slikanice, magnetki).

Učenci povedo, da smo z njimi seštevali.

Na tablo zapišem znaka + in – ter skupaj ponovimo: *Wenn wir + (Plus) haben, geben wir die Sachen zu, wenn wir aber – (Minus) haben, nehmen wir die Sachen weg.*

¹⁶Učenci drugega razreda so imeli CLIL drugič, pred tem eno uro prav tako pri matematiki. Učenci se nemščine sicer ne učijo.

Osrednji del

Računanje s ponazorili: Učence povabim, da sedejo v krog na tla. Povem, da si bomo izmišljali kratke matematične zgodbe, iz katerih bomo potem izluščili račune. Računamo najprej ustno.

Naredimo vaje:

Primer: *Kennt ihr den Lehrer aus unserer Schulbibliothek? Er hat mir 6 Bücher geliehen. 4 Bücher habe ich schon gelesen. Ich muss die Bücher zurückgeben, sagt mir aber, wie viele Bücher habe ich noch nicht gelesen?* Račun: $6 - 4 = 2$

Vaja 1: »Ich habe 10 Kugeln, gebe 7 Kugeln weg. Wie viele habe ich noch? $10 - 7 = 3$

Vaja 2: $4 \text{ Ninjas} - 4 \text{ Ninjas} = 0$ (keine mehr)

Vaja 3: $8 \text{ Fahrzeuge} - 2 \text{ Hubschrauber} = 6 \text{ Autos}$

Vaja 4: $9 \text{ Magnetbilder} - 1 \text{ Magnetbild} = 8 \text{ Magnetbilder}$

Zaključni del

Računanje s kartončki (s števili): Učence povabim, naj sestavijo račune še s pomočjo kartončkov s števili.

Učenci nato sedejo na svoja mesta in na delovne liste z enakimi sličicami, kot so na tabli, vendar v drugačnem vrstnem redu, sami zapišejo račune (1. naloga). Nato povabim po enega učenca k tabli, da zapišejo račune še na tablo, hkrati pa preverjajo svoje račune na delovnih listih.

Učenci rešijo 2. nalogo na delovnih listih (6 primerov odštevanja), medtem zapišem te račune na tablo. Učenci potem, ko so vsi rešili nalogo, zapisujejo rešitve na tablo.

Učenci rešijo še 3. nalogo: imajo zapisana 3 števila, iz katerih sestavijo 4 račune (npr. 1, 2, 3: $1 + 2 = 3$, $2 + 1 = 3$, $3 - 2 = 1$ in $3 - 1 = 2$). Enega od računov »narišejo«. Preverimo rešitve.

Učence pohvalim za pridno delo in jim naročim, naj doma ponovijo račune. Naslednjo uro z učiteljico rešijo še naloge v delovnem zvezku.

Refleksija o učni enoti

Splošna ugotovitev učne ure je, da učenci radi uporabljajo tuji jezik, predvsem tisti, ki so se ga naučili spontano. Pouk drugega predmeta v tujem jeziku, v našem primeru matematike, jim ne predstavlja problema, razen učencem, ki števil ne znajo poimenovati v tujem jeziku. Predvsem to se je kot problem pokazalo pri preverjanju rešitev računov. Za sproščeno komunikacijo med učno uro je pomembno, da učenci vedo, da lahko povratne informacije dajejo tudi v materinščini. Druga stvar, ki učence zelo pritegne, so ponazorila, ki so bila za to učno uro izbrana za urjenje odštevanja, izbrala sem namreč predmete, ki so jim blizu (liki iz risank).

CLIL v 2. razredu – likovna vzgoja in nemščina

Avtorica: **Nataša Kuhar Čerpnjak**

Šola, kraj: **OŠ Grad, Grad**

Didaktični sklop: **Kiparjenje**

Didaktična enota: **Znanilci pomladi**

- ŠVZ
- 2. razred
- 30 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁷ 2. r.

Število učenk in učencev: 14

Učni cilji: Učenci:

- pridobivajo občutek za rokovanje z različnimi papirnimi (upogibnimi) materiali,
- razvijajo smisel in domiselnost za (ne)enakomerno nizanje oblik,
- se navajajo na samostojno reševanje likovnega problema,
- spoznavajo in nekateri razumejo učiteljeva navodila,
- spoznajo izraze za pripomočke in barve.

Učila in učni pripomočki: barvni papir, škarje, lepilo, slikovno gradivo.

Vir: Duh, M., Vrlič, T. (2003): Likovna vzgoja v prvi triadi devetletne osnovne šole.

Priročnik za učitelje razrednega pouka. Ljubljana: Rokus. Str. 65–67.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Pogovor o zimi in snegu: Učence posedem po tleh v krog in vodim razgovor o zimi in snegu. *Ich bin heute zu spät zur Schule gekommen. Weißt ihr, warum? Weil es draußen noch immer schon so viel Schnee gibt, obwohl schon März ist.* Vprašam jih, če vedo, kakšne barve je sneg in zakaj je sneg bel.

Uvajanje učne ure s pravljico: Pripovedujem jim pravljico *Warum ist der Schnee weiß?* Pri sebi imam knjigo, v kateri je pravljica v slovenščini. Pravljico pripovedujem v nemščini ob slikovni podpori. Slike sem vnaprej izdelala sama in so podobne tistim, ki jih bodo izdelali učenci, torej cvetlice, sestavljene iz papirja in nalepljene na podlagi.

Warum ist der Schnee weiß?

Es war einmal die Zeit, als der Schnee keine Farbe hatte. Er war sehr traurig deswegen und hatte die Sonne um einen Rat gebeten. Die Sonne sagte, er soll zu den Blumen gehen, die viele schöne bunte Farben hatten. Zuerst ging der Schnee zu einer Tulpe. Die wollte aber ihre schöne Farbe nicht geben. Auch die Sonnenblume, die strahlend gelb ist, wollte ihre gelbe Farbe nicht geben. Dasselbe passiert mit allen anderen Blumen. Als der Schnee schon fast aufgegeben hat, hörte er plötzlich eine Stimme unter dem Busch, die fragte, warum er so traurig ist. Das war ein weißes Schneeglöckchen. Als der Schnee ihm alles erzählt hat, hat das Schneeglöckchen dem Schnee soviel von seiner weißen Farbe gegeben,

¹⁷Učenci drugega razreda so imeli CLIL tretjič, in sicer pred to uro pri matematiki. Učenci se nemščine sicer ne učijo.

*als er brauchte und wollte. Seit dieser Zeit ist der Schnee weiß und seitdem darf das Schneeglöckchen erblühen, als alle anderen Blumen noch schlafen müssen.*¹⁸

Osrednji del

Napoved aktivnosti: Učence povabim, da si ogledajo slike tulipana, sončnice in zvončka, ki sem jih kot slikovno podporo uporabila pri pripovedovanju pravljice.

Napoved učnega cilja: Povem, da bodo danes tudi sami izdelali sliko z zvončki.

Demonstracija: Učencem, ki še vedno sedijo na tleh v krogu, pokažem in v nemščini pojasnim, kako izdelajo posamezne podrobnosti slike:

- gubanje zvončka,
- zvijanje vejic,
- mečkanje popkov,
- izrezovanje listov,
- lepljenje.

Učenci še vedno sedijo v krogu, tako da so vsi vizualno v dosegu. Pokažem jim vse materiale, ki jih imajo tudi sami pripravljene na mizah. Pokažem jim zelen papir za podlago. Na ta zelen papir bodo poljubno nalepili posamezne podrobnosti svoje slike. Bel kvadratni papir s tremi gibi upognem v cvet zvončka in jim pokažem, kako izrežejo liste. Pokažem tudi, kako zvijejo rjav papir za vejico mačice, za popke pa zmečkam bele koščke papirja v kroglice, ki jih potem nalepimo na vejice. Opomnim jih, da jim bom pri delu pomagala in jim še po potrebi dodatno pokazala, če česa ne bodo znali narediti.

Likovna tehnika:

- kiparjenje,
- prostorsko oblikovanje.

Samostojno delo učencev: Učence povabim k mizam. Sedejo v tri skupine po pet učencev, pričnejo z delom. Ves čas jih opazujem, spremljam njihovo delo, jim pomagam, pokažem gubanje cvetov zvončka, izrezovanje listov in jih vzpodbujam pri delu. Ves čas uporabljам izključno nemški jezik, saj je v vsaki skupini vsaj en učenec, ki me razume in spontano prevzame vlogo posrednika. Sicer pa tudi drugi učenci, čeprav ne razumejo navodil v tujem jeziku, s posnemanjem usvajajo likovno tehniko.

Zaključni del

Vrednotenje: Učencem povem, naj najprej na hrbtno stran napišejo svoje ime, saj bodo izdelane slike s svojo učiteljico ovrednotili in potem razstavili v svoji učilnici.

Učenci izdelujejo slike.

Učence pohvalim za pridno delo. Pospravimo učilnico.

¹⁸Zakaj je sneg bel

Nekoč sneg ni imel barve. Zaradi tega je bil zelo žalosten in je za nasvet vprašal sonce. Sonce ga je poslalo k rožam, ki imajo veliko lepih pisanih barv. Sneg je najprej za barvo poprosil tulipan, ki pa mu svoje lepe rdeče barve ni hotel dati. Tudi sončnica, ki je blestela v svoji rumeni barvi, ni snegu podarila niti kančka barve. Enako se je zgodilo z vsemi ostalimi cveticami. Ko je sneg že skoraj obupal, je izpod grma zaslišal glas, ki ga je spraševal, zakaj je tako žalosten. To je bil majhen bel zvonček in ko mu je sneg zaupal svojo težavo, mu je zvonček podaril toliko svoje barve, kolikor je želi in potrebuje. Od takrat je sneg bel in od takrat lahko zvonček cveti tudi že, ko je še sneg in morajo vse ostale rože še spati.

Refleksija o učni enoti

Splošna ugotovitev učne ure je, da učenci radi uporabljajo tuji jezik, predvsem tisti, ki so se ga naučili spontano. Pouk drugega predmeta v tujem jeziku, v našem primeru likovne vzgoje, jim ne predstavlja problema. Učenci so zastavljene cilje usvojili. Pri tem sem ugotovila, da je razlika v primerjavi s poukom likovne vzgoje v materinščini samo v tem, da učenci, ki navodil učitelja ne razumejo natančno ali sploh ne, za delo potrebujejo več časa, pomagajo pa jim tudi učenci – posredniki. Končni izdelki bi bili enaki, ne glede na jezik, v katerem se pouk izvaja.

Naslov gradiva
CLIL V 2. RAZREDU S SLEPO UČENKO-SPOZNAVANJE
OKOLJA IN ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: NINA ČELEŠNIK KOZAMERNIK

CLIL v 2. razredu s slepo učenko – spoznavanje okolja in angleščina

Avtorica: **Nina Čelešnik Kozamernik**

Šola, kraj: **Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana**

Didaktični sklop: ***Jaz in narava***

Didaktična enota: ***Živa bitja***

- *SPO*
- *2. razred*
- *45 min*
- *ponavljanje/utrjevanje snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:¹⁹ 2. razred

Število učencev: 12

Učni cilji:

- Učenci poslušajo različne zvoke živali, jih prepoznajo, znajo ponoviti in živali (v slovenščini ter angleščini) poimenujejo.
- *Dodatni cilji za slepo učenko:* razvoj fine in grobe motorike s prepoznavanjem živali po tipu, učenje sodelovanja in navajanje na odgovornost ter samostojnost z delom v skupini.

Učila in učni pripomočki: modeli in slike kače, osla, psa, pujsa, kokoši, krave. Velika vreča ali škatla.

Viri: Kolar, M. et al. (2009): Učni načrt. Spoznavanje okolja: osnovna šola. Ljubljana: MŠŠ/ZRSS.

Vrščaj, D. et al. (2000): Opazujem, raziskujem, razmišljam 2. Priročnik za učitelja pri pouku spoznavanja okolja v 2. razredu devetletne osnovne šole. DZS. Ljubljana. Poglavje Živa bitja.

Vrščaj, D. in drugi (2000): Opazujem, raziskujem, razmišljam 2. Delovni zvezek za spoznavanje okolja v 2. razredu devetletne osnovne šole. DZS. Ljubljana. Poglavje Živa bitja.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Poslušanje zvočnega posnetka: Otroci so se posedli v skupine. Nato sem jim 2-krat predvajala zvočni posnetek živali. Pozorno so poslušali. Po poslušanju so se v skupini pogovorili, katere živali so slišali.

¹⁹ Učenci drugega razreda imajo integrirani pouk v angleščini celo šolsko leto, in sicer eno učno uro tedensko v obliki krožka.

Določili so poročevalca, ki je celemu razredu poročal o slišanih zvokih. Sledil je skupinski pogovor. (»Slišali smo osla, cow, kokoš, pig, kačo, dog.« »It is a dog, osel, kokoš, snake in pujs.« »A dog, a hen, a pig, a cow, a snake and osla.«)

Osrednji del

Let's go to the Mini zoo! Otroke sem povabila, da sedejo na svoja mesta, medtem sem v sredini razreda pripravila »Mini zoo«. Postavila sem razstavo živali. Nekaj otrok sem peljala na sprehod, kazala na živali in pripovedovala zgodbo: »We are in the mini zoo. Look! It's a cat (miaow). It's a snake (hisssss). It's a dog (woof-woof). It's a donkey (ia-ia). It's a hen (ko-ko-ko). It's a pig (oink-oink). It's a cow (muuu-muuu).« Sprehode sem ponavljala po isti poti z različnimi skupinami učencev (dokler niso vsi prišli na vrsto). Drugi otroci so mi sledili z oponašanjem živali.

Who is this? Ogled živali (Tanja²⁰ je dobila živali v roke, drugi so živali poimenovali ob slikah na tabli). Živali smo večkrat poimenovali, najprej v enakem vrstnem redu kot v »Živalskem vrtu« potem pa mešano, najprej počasi, nato vedno hitreje.

Who is in the magic box? Vsako žival smo še enkrat poimenovali in jo dali v »Magic box«. Določila sem otroka, ki je s škatlo potoval od otroka do otroka, ta pa je moral s tipanjem ugotoviti, katero žival je zatipal. *It's a cow. Krava.* (Nekateri otroci so poimenovali v angleščini, drugi v slovenščini.) Če je otrok pravilno uganil, je cel razred za nagrado lahko oponašal izžrebano žival.

Zaključni del

Who says »miaow«? Otroke sem povabila v krog. Eden izmed otrok je oponašal živali z glasom in gibom, drugi pa so ugibali, katera žival je to. *Wow-wow! Miaow! I-aa! ... A dog? A cat?* (Nekateri otroci so odgovarjali v slovenščini, drugi v angleščini.) Otrokom vedno sproti in takoj dajem povratne informacije konkretnega značaja, npr. »You are really great at naming the animals!« »You've recognized the animal quickly! Well done!« »You are a real snake!« »You really know how to mime the pig! Great!«

Refleksija o učni enoti

Učna ura je bila izpeljala skladno z načrtom. Otroci pri SPO v angleščini vedno uživajo, saj so dejavnosti raznolike in zabavne. Velika prednost je, da so otroci v 2. razredu in da lahko čas prilagodimo – skrajšamo, podaljšamo. Integrirani pouk angleščine poteka pri različnih predmetih – glede na obravnavano snov. Veliko je igranja, posnemanja, razvijanja vseh čutil, več je poslušanja, govorjenja, manj je pisanja in izredno malo branja (včasih posamezne besede za motivacijo).

Pomembno je, da **slepi otrok** predmete **živali vnaprej spozna** (npr. že v podaljšanem bivanju) in se tako z njimi ne sreča prvič šele pri pouku. Predmeti **niso nujno idealni primeri** živali, je pa izredno pomembno, da **predmetov ne spreminjamo** (pes je vedno take oblike), ko se zanje odločimo. Otroka opozorimo, da so to igrače, ki niso nujno v sorazmerju s pravimi živalmi (o tem se pogovarjamo in mu pomagamo pri usvajanju **realnih predstav**). Otroka poskušamo ves čas **enakovredno vključevati** v pouk. Dajemo **kratka, jasna navodila**. Navodil ne spreminjamo.

Priporočam, da se na pripravo vedno **napiše dodatni cilj** (v skladu z otrokovim individualiziranim programom), ki se pri uri uresničuje za otroka s posebnimi potrebami, kajti s tem se učitelj zave, da je **konkretizacija pouka** za slepega otroka **nujna** in mu pomeni veliko **več kot le zabava**.

²⁰ Ime deklice je anonimno.

Prilogi:

Naslov gradiva

- CLIL V 2. RAZREDU - MATEMATIKA IN ANGLEŠČINA
- CLIL V 2. RAZREDU – GALS BENA VZGOJA IN ANGLEŠČINA

Avtor gradiva: PETRA NAPAST

CLIL v 2. razredu - matematika in angleščina

Avtorica: **Petra Napast**

Šola, kraj: **OŠ Slave Klavore, Maribor**

Didaktični sklop: **Naravna števila in število 0**

Didaktična enota: **Računanje – odštevanje do deset**

- *MAT*
- *2. razred*
- *45 min*
- *Utrjevanje snovi*
- *Učiteljica govori samo tuji jezik*

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina: 2. razred

Število učenk in učencev: 15

Učni cilji:

- učenci ustno in pisno odštevajo v množici naravnih števil do 10 (vključno s številom nič),
- učenci zapisujejo števila do deset, sestavljajo račune (s pomočjo kartic, hišk, svečk, balonov, jabolk ...),
- usvajajo besedišče angleškega jezika (števila od nič do deset, besedišče iz zgodbe Volk in sedem kozličkov),
- razumejo in se odzivajo na učiteljeva navodila v tujem jeziku – angleščini.

Učila in učni pripomočki: sličice iz zgodbe Volk in sedem kozličkov, magnetki, kartice s številkami in z znakoma 'je enako' in 'minus', svečke in vžigalnik ali vžigalice, kartončki z računi v obliki hišk in njihovih strešic, napihnjeni baloni, žoga z napisom (-1), ki ga lahko zamenjamo, gumijaste številke, žigi – za vzpodbudo, delovni zvezek.

Vira: Rajšp, M./Žič, J. (2009): *Drugi koraki v matematiko. Delovni zvezek*. Ljubljana: Rokus Klett.

Jesenik, N. (2005): *2x12 stories for children*. Maribor: Obzorja.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Volk in sedem kozličkov: Zgodbo Volk in sedem kozličkov priredim tako, da je kozličkov deset. Sem v vlogi pripovedovalca, učenci poslušajo zgodbo (besedišče podkrepim ob pomoči slikovnega gradiva). Učenci že ob pripovedovanju sodelujejo tako, da ob zgodbi odštevajo števila in ponavljajo volkov stavek: »*Yummi, yummi, yummi, ten goats for my tummy ...*«. Račune sproti zapisujem na tablo (volk vsakič poje enega kozlička), učenci izračunajo in povedo rezultat. Tako se tudi število v volkovem stavku spreminja. Zgodbica se seveda konča s srečnim koncem.

Osrednji del

Sestavljamo in nastavljamo račune: Učencem razdelim kartice, na nekaterih je zapisan račun, na drugih rezultat. Poiskati morajo sošolca/sošolko, ki ima drugi del računa. Račun sestavijo in pritrdijo na tablo.

Posedemo se v krogu, prižgem deset svečk, s svečkami demonstriram račune na tabli tako, da odštevance upihnemo in preštejemo svečke, ki še gorijo.

Učencem razdelim hiške in strešice posebej, na tabli sestavijo hiške tako, da je na strehi pravilen rezultat računa, ki je zapisan na spodnjem delu hiške.

S pomočjo balonov demonstriramo račune, balone prebodemo (podobno kot pri svečkah). Sedimo v krogu in si podajamo žogo, na kateri piše (-1) ali (-0) . Prvi učenec odšteje od števila 10 število 1, tako kot piše na žogi; poda jo dalje, njegov sošolec odšteje ena od števila 9 itd. Ko odštevajo -0 , se žoga vsakič vrne nazaj k učitelju.

Zaključni del

Računi v zvezku: Učenci sestavljajo račune ob zapisu v zvezek. Razdelim jim gumijaste številke, ki jih prilepijo v zvezek tako, da dobijo smiselne račune. Nagrajeni so z žigom. Sledijo vaje v delovnem zvezku, ki so podobne vajam 'hiške' in 'igra z žogo'. Učenci jih rešujejo samostojno. Učiteljici se ustavlja pri učencih, ki imajo težave. Ti pri vsaki vaji rešijo tri primere, drugi vse.

Refleksija o učni enoti

Z uro sem bila zadovoljna. Učenci so bili zelo aktivni, pritegnila sem njihovo pozornost, uporabili so vse čute. Menim, da so usvojili zastavljene cilje, saj so uspešno premagovali ovire in reševali naloge. Ura je bila didaktično zelo pestra. Ugotavljam, da vseh predvidenih korakov morda ni potrebno uresničiti/izvesti v eni uri.

CLIL v 2. razredu – glasbena vzgoja in angleščina

Avtorici: **Petra Napast**, izr. prof. dr. **Olga Denac**, Pedagoška fakulteta Maribor

Šola, kraj: **OŠ Slave Klavore, Maribor**

Didaktični sklop: ***Pojemo in igramo***

Didaktična enota: ***Petje pesmi ter igranje na glasbila (Happy Birthday)***

- GVZ
- 2. razred
- 45 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina²¹: 2. razred

Število učenk in učencev: 15

Učni cilji:

- Učenci prepoznajo pesem po melodiji;
- z veseljem zapojejo pesem;
- spremljajo peto pesem na osnovi ritma pesmi;
- si razvijajo ritmični posluh;
- razlikujejo štiri različne ritme;
- reproducirajo štiri različne ritme;
- se skladno gibajo v ritmu tiktakanja ur;
- usvajajo besedišče, glasbene pojme in navodila v angleškem jeziku.

Učila in učni pripomočki: ritmična glasbila (palčke) in melodično glasbilo za intonacijo, predmeti (svečke, slika torte, darilo itd.) ter slike različnih ur (stenska, stolpna, ročna ura in budilka).

Potek didaktične enote

Uvodni del

Z učenci sedimo v krogu na tleh, kjer imam pripravljene različne predmete. Učenci jih razporejajo glede na njihovo uporabnost oz. namen: baloni, svečke ... (predmeti, ki so v neposredni povezavi s praznovanjem rojstnega dneva). Vse ostale predmete izločijo ali jih razporedijo v drugo skupino predmetov.

²¹ Učenci 2. razreda imajo tedensko 25 minut interesne dejavnosti 'Angleščina za najmlajše'.

Glasbena uganka: Učencem povem, da jim bom na zlog 'LA' zapela melodijo pesmi, ki naj ji dobro prisluhnejo in nato ugotovijo naslov pesmi (*Happy Birthday*). Ko uganko rešijo, pesem zapojejo v ustrezni intonaciji (pesem intoniramo na tonu c1).

Osrednji del

Spremljanje ritma pesmi: Učence opozorim, naj dobro poslušajo in opazujejo, kako bom pesem spremljala. Učencem zapojem pesem in jo spremljam na osnovi ritma. Nato povabim otroke, da tudi oni spremljajo pesem na osnovi ritma (s plsokanjem). Pojejo stoje. Otrokom razdelim glasbila (lesene palčke), s katerimi spremljajo peto pesem na osnovi ritma.

Ob ponovnem petju pesmi vedno izberem drugega otroka, ki prevzame vlogo slavljenca. Določim ga tako, da mu na glavo povežem klobuček (če ima kateri učenec na ta dan rojstni dan, mu prvemu zapojemo pesmico in mu s stiskom roke voščimo).

V razgovoru jim povem, da smo z vsakim rojstnim dnevom starejši, da čas beži in da ura teče in nič ne reče – in kot bi trenil, bodo tudi oni veliki.

Glasbeno-didaktična igra »pri urarju«: Spomnim se svojega obiska pri urarju, kjer sem se čudila in občudovala veliko različnih ur, ki so tiktakale vsaka drugače. Predstavim jim stolpno uro, stensko uro, budilko in ročno uro. Razlago podkrepim s slikovnim gradivom. Ob vsaki sliki predstavim način tiktakanja posamezne ure: stolpna se oglašča TAAK TAAK (polovinke), stenska TIK-TAK (četrtinke), budilka TI-KA TAK (dve osminki in ena četrtnika), ročna ura TI-KA TA-KA (štiri osminke). Besedni ritem tiktakanja ponovijo tudi učenci. Nato izvedem oglašanje ur ob ploskanju in povabim učence. Ritme vseh ur izvajam v enakem tempu.

Učenci ponavljajo različne ritme tiktakanja ur glede na sliko ure, ki jo pokažem.

Nato razdelim slike vseh štirih ur učencem, ki z dviganjem ustrezne slike pokažejo, da so prepoznali ritem, ki sem ga izvajala.

Tudi s skladnim gibanjem v ritmu tiktakanja ur (gibanje zgornjega dela telesa v levo in desno) uprizorijo različne ure. Ob gibih ugotavljajo, katero uro nekdo uprizarja.

Zaključni del

Učenci narišejo eno izmed ur, jo predstavijo s tiktakanjem, ploskanjem in z gibom. Sličice lahko ostanejo za naslednje ure in služijo za ponovitev.

Refleksija o učni enoti

Priprave na uro so bile obširne. Tokrat smo uro oblikovale tri učiteljice in vsaka je dodala k uri svoje ideje in asociacije. Temu je sledila tudi obširna urna učna priprava, ki je vsebovala veliko različnih dejavnosti. Zavedati pa se je treba, da so tudi učenci pomembni člen pri sooblikovanju poteka učne ure. Pri petju njim že znane pesmi *'Happy Birthday to You'* so si tako močno želeli vsi biti 'slavljenci', da sem za izvedbo tega delčka ure porabila veliko več časa, kot je bilo načrtovano. Zato sem v naslednjo učno uro prenesla dejavnost, ki bi zaokrožila potek ure – učenci bi narisali svojo uro in jo predstavili s tiktakanjem, ploskanjem in gibom.

Naslov gradiva

- **CLIL V 3. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**
- **CLIL V 1. RAZREDU- SPOZNAVANJE OKOLJA IN NEMŠČINA**

Avtor gradiva: RENATA JAKIČ

CLIL v 3. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Renata Jakič, v sodelovanju z mag. Martino Rajšp,**
Pedagoška fakulteta Maribor

Didaktični sklop: ***Jaz in narava***

Didaktična enota: ***Na vrtu***

- SPO
- 3. razred
- 45 min
- Ponavljanje/utrjevanje snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:²² 3. razred

Število učenek in učencev: 11

Učni cilji:

- učenci prepoznajo, poimenujejo in opišejo zelenjavo,
- učenci opazujejo, vonjajo in tipajo zelenjavo,
- učenci naštejejo, opišejo in poimenujejo vrtna opravila,
- učenci naštejejo dele zelenjave,
- učenci naštejejo zelenjavo, ki jo uživamo kuhano,
- učenci naštejejo zelenjavo, ki jo uživamo presno,
- učenci razvijejo grobo motoriko (s pantomimo ponazorijo opravila na vrtu),
- učenci razvijajo fino motoriko (zapisi, tipanje),
- učenci se na delo pripravijo in po delu pospravijo,
- učenci se navajajo na sodelovalno učenje,
- učenci se urijo v kulturnem dialogu,
- učenci razumejo navodila in se ustrezno odzivajo,
- učenci prepoznajo, poimenujejo in opišejo zelenjavo (npr. *Das ist eine Tomate. Die Tomate ist rot.* Uporabljajo pridevnike, kot so: *groß, klein, gelb, grün, rot, orange ...*).

²² Učenci tretjega razreda imajo pouk nemščine kot interesno dejavnost, in sicer eno uro tedensko. Interesno dejavnost obiskujeta dve tretjini učencev. Ti učenci so pričeli z učenjem nemščine v drugem razredu, prav tako v okviru interesne dejavnosti, v obsegu 20 ur. Integrirani pouk je potekal samo to uro.

Učila in učni pripomočki: različne vrste sveže zelenjave, seme, sadika, samokolnica, vrtno orodje, učna lista, kartonasta škatla, fotografije, vrečica, pripomočki za okušanje zelenjave (krožnički, zobotrebeci, spalna očala), pripomočki za kviz (škatlice, lističi).

Vira: Petauer, M. et al. (2008): Odkrivam svoje okolje 3. Učbenik za 3. razred osnovne šole za predmet spoznavanje okolja : moj učbenik o okolju. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 57. Petauer, M. et al. (2008): Odkrivam svoje okolje 3. Delovni zvezek za 3. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 54–55.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Samokolnica: V učilnico sem prišla nekoliko zadihana, oblečena v haljo in obuta v gumijaste škornje, saj sem pravkar prišla z vrta. Pripeljala sem samokolnico, na kateri je bila košara, polna različne zelenjave (tudi manj znana zelenjava, kot sta ingver ter rabarbara), in nekaj vrtnega orodja. Učencem sem povedala, da sem danes že pridno delala. Vprašala sem jih, ali morda vedo, od kod prihajam. Vedeli so, da prihajam z vrta. Z učenci smo se usedli v krog, sledil je natančen pregled vsega, kar sem pripeljala s samokolnico. Pogovarjali smo se o vrtnem orodju in vrtnih opravilih, poimenovali smo zelenjavo in jo opisali.

Napovedala sem vsebino učne ure.

Osrednji del

Delo na učnih postajah: Sledila je delitev na skupine (3–4 učenci na skupino). Skupaj z učenci smo pripravili delo na učnih postajah. Ob vsaki učni postaji sem jim podala natančna navodila z demonstracijo. Opredelili smo smer in način menjave skupin; dogovorili smo se, da sledi menjava, ko zaslišijo zvonček.

Učenci so po skupinah samostojno reševali naloge. Pri delu sem jih spremljala, jih usmerjala in jim po potrebi pomagala.

1. učna postaja: učenci sežejo v kartonasto škatlo, tipajo zelenjavo in jo poimenujejo.
2. učna postaja: učenci z zavezanimi očmi okušajo zelenjavo in jo po okusu prepoznajo (vsak učenec 4 različne zelenjave).
3. učna postaja: učenci si natančno ogledajo 12 fotografij različnih vrst zelenjave in rešujejo učni list (v razpredelnico razvrščajo zelenjavo glede na del rastline, ki jo uživamo).
4. učna postaja: učenci rešujejo učni list na temo presno ali kuhano.
5. učna postaja: pantomima – delo na vrtu (na učni postaji je pripravljeno slikovno gradivo; postopoma vsak učenec izvleče sličico in sošolcem pantomimično prikaže opravilo, le-tega sošolci poimenujejo).

Zaključni del

Kviz: Učno uro smo zaključili s kvizom. Učenci so ostali v skupinah, poslušali so navodila in vprašanja. Nato so se v skupini posvetovali in svoje odgovore zapisali na listič. Pri tem so bili časovno omejeni. Po preteku dogovorjenega časa je vsaka skupina povedala svoj odgovor. Če je bil odgovor pravilen, je skupina prejela eno točko (en korenček). Zmagala je skupina, ki je prejela največ korenčkov. Ob zaključku učne ure sem vsakemu učencu ponudila korenček.

Refleksija o učni enoti

Učenci so z zanimanjem poslušali in aktivno, brez jezikovnih zadreg, sodelovali v pogovoru in kvizu. Pri delu na učnih postajah so se vživeli in v skupinah dobro medsebojno sodelovali. Nekaj učencev se je pri delu precej razživel in jih je bilo potrebno nekoliko umirjati.

Pri reševanju učnih listov so bili učenci na začetku v zadregi, saj niso bili popolnoma prepričani, v katerem jeziku naj pišejo. Ko smo to zadrego rešili, pri naslednji učni postaji ni bilo več tovrstnih težav.

V prihodnje bi učencem pripravila manj gradiva na 2. in 3. učni postaji; če bi bila skupina spretnejša in hitrejša, bi jim na teh postajah ponudila še dodatno gradivo. S tem bi pridobili več

CLIL v 1. razredu – spoznavanje okolja in nemščina

Avtorica: **Renata Jakič**

Šola, kraj: **OŠ Apače, Apače**

Didaktični sklop: **Kaj zmorem narediti**

Didaktična enota: **Plovnost predmetov**

Načrtovanje didaktične enote

Ciljna skupina:²³ 1. razred

Število učenk

in učencev: 16

Učni cilji:

- učenci spoznajo plovnost predmetov;
- učenci razmišljajo in predvidevajo, kateri predmeti na vodi plavajo in kateri potonejo;
- učenci ugotavljajo plovnost posameznih predmetov;
- učenci razumejo navodila in se ustrezno odzivajo;
- učenci spoznajo in usvojijo pojma *schwimmen* in *sinken*.

Učila in učni pripomočki: posoda z vodo, fotografije (realij), realije (predmeti iz delovnega zvezka: kovanec, fižol, košček lesa, paprika, krompir, radirka, zamašek, pero, šilček, ravnilo, ključ in storž) za vsako skupino, brisače, 4 steklene kadičke, delovni zvezek in tabla.

Vira: Vovk Korže, A./Golob, N. (2009). Priluhnem okolju 1. Učbenik za spoznavanje okolja za 1. razred osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.

Vovk Korže, A. et al. (2007): Priluhnem okolju 1. Delovni zvezek za spoznavanje okolja za 1. razred devetletke. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 34.

Potek didaktične enote

Uvodni del

Pogovor o vodi: Z učenci smo sedeli v krogu, na sredini je bila miza, na kateri je stala posoda z vodo. Učence sem pozvala k temu, da svoje prste namočijo v vodo in povedo, kakšna se jim zdi. Vprašala sem jih, kaj vse lahko z vodo počnemo. Ko so učenci pripovedovali, smo to z gibi ponazorili. Vprašala sem jih tudi, kaj v vodi lahko počnemo. Tudi to smo z gibi ponazorili.

Učence sem prosila, da zaprejo oči in mi nastavijo odprto dlan. Enim sem v dlan položila kamen, drugim košček stiropora. Ko so učenci ponovno odprli oči, smo poimenovali, kaj

- SPO
- .1 razred
- 30 min
- Osvajanje nove snovi
- Učiteljica govori samo tuji jezik

²³ Učenci prvega razreda se ne učijo nemščine. Integrirani pouk je potekal samo to uro.

držijo v rokah. Skupino učencev, ki je imela kamen, sem prosila, da ga dajo v posodo z vodo. Skupaj smo opazovali in povedali, kaj se je s kamnom zgodilo. Enako smo storili s koščkom stiroporja.

Napovedala sem vsebino učne ure.

Osrednji del

Predvidevanje plovnosti: Na tablo sem narisala posodo z vodo in učencem postopoma kazala fotografije različnih predmetov. Predmete smo poimenovali, nato so učenci predvidevali plovnost teh predmetov (učiteljica: *Was glaubt ihr schwimmt das Lineal oder sinkt es?* Učenci: *Lineal schwimmt. Nein, sinkt.*). Poudariti moram, da ni bilo nujno, da so bila njihova predvidevanja pravilna, saj so kasneje ugotavljali plovnost teh predmetov s poskusom.

Učenci so posamezne fotografije ustrezno s svojimi predvidevanji razporedili v narisano posodo z vodo.

Ugotavljanje plovnosti: Podala sem natančna navodila za delo. Opozorila sem jih, da med delom ne smejo biti glasni, ne smejo polivati vode in da si po končanem delu z brisačo obrišejo roke (pri tem sem si pomagala s fotografijami, na katerih je bilo to prikazano). Učenci so se razporedili v 4 skupine. V skupini so bili štirje učenci. Vsaka skupina je prejela pladenj s predmeti, stekleno kadičko, napolnjeno z vodo, ter brisačo. Učenci so v skupinah izvajali poskuse in ugotavljali plovnost predmetov.

Po opravljenih poskusih smo se ponovno zbrali pred tablo in natančno pregledali predvidevanja o plovnosti, ki so jih učenci izrazili z razporejanjem fotografij.

Učenci so v delovnem zvezku pravilno označevali plovnost narisanih predmetov.

Zaključni del

Učno uro smo zaključili z didaktično igro »plava ali potone«. Pokazala sem predmete in spraševala: »plava ali potone«. Učenci so ustrezen odgovor izrazili besedno in ga gibalno podkrepili (počepnili za potone, stali in z roko nakazali, da plava). Vsi učenci so odgovarjali v nemščini.

Refleksija o učni enoti

Kljub temu da sem se z učenci tega razreda srečala prvič, sem jih uspela motivirati za delo. Ni jih zbegalo, da so me prvič videli in da sem govorila izključno nemško. Izjemno so bili navdušeni nad izvajanjem poskusa. Po poskusu so bili zelo živahni in jih je bilo težko umiriti. Navdušena sem bila nad njihovo vnemo in popolno neobremenjenostjo s tujim jezikom. Menim, da je k uspešni izvedbi te ure integriranega pouka pripomogla temeljita priprava in odlično sodelovanje z učiteljico razrednega pouka.

V prihodnje bi učence bolj spodbujala k samoiniciativnosti in medsebojnem opazovanju.

